

Dizajn Centar
Inzenering

“DIZAJN CENTAR INZENERING” TRAJCE DOOEL
1430 KAVADARCI, NARODNA MLADINA - 3, P FAH 27
TEL/ FAKS: ** 389 43 400 600, TEL. 410 610
ZIRO SMETKA: 2 0 0 0 0 0 0 0 4 4 5 5 8 8 1
MK 4011990103646 deponent STOPANSKA BANKA
A.D. SKOPJE FILIJALA KAVADARCI

PROEKTIRANJE, IZVEDUVANJE, KONSALTING, KOMPJUTERSKI INZENERING

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ЗА ИЗРАБОТКА НА

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ВАПИЛА, ОПШТИНА ОХРИД

Изготвил:
ДИЗАЈН ЦЕНТАР ИНЖЕНЕРИНГ
Кавадарци
Тех. бр. 3833
Септември 2022год.

Број: 0809-50/151420220000694

Датум и време: 11.3.2022 г. 15:16:40

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	4129105
Назив:	Друштво за производство, трговија и услуги ДИЗАЈН ЦЕНТАР ИНЖЕЊЕРИНГ Трајче ДООЕЛ увоз-извоз Кавадарци
Седиште:	НАРОДНА МЛАДИНА бр.3 КАВАДАРЦИ, КАВАДАРЦИ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.11 - Архитектонски дејности
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Лиценца за изработување на урбанистички планови од Министерство за транспорт и врски на РМ издадена под бр.0015 од 06.12.2018 и со важност до 06.12.2025 год, Лиценца А за проектирање на градби од прва категорија, со број П.079/А издадена од Министерство за транспорт и врски на РМ од 07.05.2016 со важност до 07.05.2023, Лиценца А за ревизија на проектна документација на градби од прва категорија, со број Р.003/А издадена од Министерство за транспорт и врски на РМ од 16.12.2016 со важност до 16.12.2023, Лиценца Б за надзор на изградбата на градби од втора категорија со број Н.088/Б издадена од Министерство за транспорт и врски на РМ од 05.09.2016 со важност до 05.09.2023

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 16 став (2) Законот за просторно и урбанистичко планирање,
Министерство за транспорт и врски издава:

ЛИЦЕНЦА
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

НА

Друштво за производство, трговија и услуги
ДИЗАЈН ЦЕНТАР ИНЖЕЊЕРИНГ Трајче ДООЕЛ
увоз-извоз Кавадарци

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

ул.НАРОДНА МЛАДИНА бр. 3 КАВАДАРЦИ,
КАВАДАРЦИ, ЕМБС: 4129105

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО ПРАВО ЗА
ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ, УРБАНИСТИЧКО-ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТАЦИИ,
УРБАНИСТИЧКО-ПРОЕКТНИ ДОКУМЕНТАЦИИ И РЕГУЛАЦИСКИ ПЛАН НА ГЕНЕРАЛЕН
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ЛИЦЕНЦАТА Е СО ВАЖНОСТ ДО: 06.12.2025 година

Број: 0015

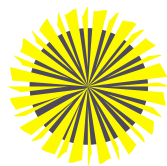
06.12.2018 година

(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР

Горан Сугарески

Dizajn Centar
Inzenering

“DIZAJN CENTAR INZENERING” TRAJČE DOOEL
1430 KAVADARCI, NARODNA MLADINA - 3, P FAH 27
TEL / FAKS: ** 389 43 400 600, TEL. 410 610
ZIRO SMETKA: 2 0 0 0 0 0 0 0 4 4 5 5 8 8 1
MK 4011990103646 deponent STOPANSKA BANKA
A.D. SKOPJE FILIJALA KAVADARCI

PROEKTIRANJE, IZVEDUVANJE, KONSALTING, KOMPJUTERSKI INZENERING

Врз основа на Законот за урбанистичко планирање (**Службен весник на Р.М. број 32/20, член 14**), како и Правилникот за урбанистичко планирање (**Службен весник на Р.М. број 225/20, 219/21,104/22**), а во врска со изработка на **Урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид**, ДИЗАЈН ЦЕНТАР ИНЖЕНЕРИНГ ТРАЈЧЕ ДООЕЛ КАВАДАРЦИ го издава следното:

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ОДГОВОРНИ ПЛАНЕРИ ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ВАПИЛА

Трајче Грков, дипл. инж. арх
Петранка Цуцулова, дипл.инж.арх.

Планерите се должни Урбанистички план за село да го изработат согласно Законот за урбанистичко планирање (**Службен весник на Р.М. број 32/20, член 14**), како и Правилникот за урбанистичко планирање (**Службен весник на Р.М. број 225/20, 219/21,104/22**), како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

УПРАВИТЕЛ:
Ката Петковска

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 16 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 199 од 30.12.2014, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18) Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ОДНОСНО
ПЛАНЕР-ПОТПИСНИК НА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

на

ТРАЈЧО ГРКОВ

дипломиран инженер архитект

со подмирување на членарината за секоја тековна година
овластувањето важи до 30.04.2025 год.

Број: **0.0020**

Издадено 01.05.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл. маш. инж.

Република Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 16 став (4) од Законот за просторно и урбанистичко планирање,
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ОДНОСНО
ПЛАНЕР-ПОТПИСНИК НА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

на

ПЕТРАНКА ЦУЦУЛОВА

дипломиран инженер архитект

Овластувањето е со важност до: 14.02.2023 год.

Број: **0.0565**

Издадено на: 15.02.2018 год.

Претседател на
Комората за овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

СОДРЖИНА НА ПЛАНСКАТА ПРОГРАМА

ОПШТ ДЕЛ

- Основни податоци
- Регистрација на фирма
- Лиценца за проектирање на фирма
- Решение за именување на проектанти
- Овластување на проектант

ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ:

1. Вовед
2. Подрачје на плански опфат
3. Специфични потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот
4. Општи и посебни цели на планирањето и програмски содржини

ГРАФИЧКИ ДЕЛ:

-Решение за Услови за планирање на просторот со арх.бр.УП1-15 1834/2021г. од 09.12.2021год.)

-Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид со Тех.бр.У23721 од ноември 2021год.,

-Предходна планска документација за село Вапила период(1998-2003),Општина Косел (Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.)

-Предходна планска документација за село Вапила период(1998-2003),Општина Косел (Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.) и граница на планскиот опфат

- Ажурирана геодетска подлога.

1. **ВОВЕД**

Согласно член 44 од *Законот за урбанистичко планирање* („Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 32/20), урбанистичките планови се изработуваат врз основа на планска програма, со која се утврдува прелиминарна граница на планскиот опфат и се опишува подрачјето на планскиот опфат, специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот, како и општите и посебните цели на планирањето и програмските содржини што треба да бидат предмет на планирање.

Согласно на член 21 од *Правилникот за урбанистичко планирање* („Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 225/20 ,219/21,104/22), Планската програма се изработува врз основа на:

1. анализата на степенот и начинот на реализација на важечкиот урбанистички план,
2. анализата на потребите и можностите за просторен развој,
3. заклучоци и плански одредби за просторниот развој за предметниот плански опфат што произлегуваат од планови и од стратегии за развој што се донесени на повисоко ниво на планирање,

-Решение за Услови за планирање на просторот со арх.бр.УП1-15 1834/2021г. од 09.12.2021год.)

-Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Вапила, ,Општина Охрид со Тех.бр.У23721 од ноември 2021год.,

Поради тоа што предметната локација се наоѓа во заштитен простор како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион ,конкретно

(III заштитна зона на природно наследство) и

(III–г (опфати на села) дополнителна зона надвор од град на културно наследство)

и за истите потребно е да се почитуваат одредбите од

-План за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029) со Акциски план објавен во („Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 45/20)

-Закон за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029) со Акциски план објавен во („Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 75/10)

-Закон за заштита на во Охридското,Преспанското и Дојранското Езеро („Сл.весник на СФРЈ“ бр. 45/77)

- како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од оваа Организација

4. програмски цели и насоки за обемот и природата на потребниот просторен развој.

Планската програма на урбанистичките планови се состои од текстуален и графички дел.

Основа за изработка на **планската програма за изработка Урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид** е:

- ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА РАЗВОЈНАТА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА ОХРИД 2020-2022 (бр. 08-6482/16 од 30.07.2020), донесена од Советот на Општина Охрид

- Урбанистичка документација за период(1998-2003)Вапила
–Општина Косел(Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.)

- Ажурирана геодетска подлога.

-Склучен договор помеѓу ОПШТИНА ОХРИД и ДИЗАЈН ЦЕНТАР ИНЖЕНЕРИНГ ТРАЈЧЕ ДООЕЛ КАВАДАРЦИ
(бр.09-5515/1 од 26.06.2020г.)

2.ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Границата на планскиот опфат на **Урбанистички план за село Вапила ,Општина Охрид** е согласно барањето на Општина Охрид , со намален опфат во однос на предходна планска документација за село Вапила период(1998-2003),Општина Косел (Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.)

Границата на опфатот е дефинирана:

- **На северо-источната** страна границата на планскиот опфат започнува со пресекување на парцелите КП 14 и КП 162 ,па продолжува по источната страна на парцелите КП 483/1.КП 480 ,повторно пресекува парцели КП 483/2,локален пат КП 736,и КП 39,па продолжува тангирајќи по локален пат КП 737и КП 738 и продолжува по северната страна на парцелите КП 502.КП 501,КП 500,КП 499,и КП 498/1.Потоа повторно ја сече КП 39 и продолжува по североисточната страна на парцелите КП 497, КП 496,КП 495,КП 494,КП 691 и повторно ја сече парцелата КП 39,па продолжува по северната страна на КП 700 и КП 701,а со пресекување на парцелите КП 703/1,КП 703/2 и КП 703/3 завршува.

- **На југо-источната** страна границата на планскиот опфат започнува со пресекување на локален пат КП 739,по источната страна на КП 686/4,ја пресекува реката,,Вапица,, со КП 740 и тангирајќи по нејзината јужна страна породолжува со пресекување на локален пат КП 672/2 и тангирајќи го по јужната страна продолжува по јужната страна на

парцелите КП 661,КП 660,КП 657 ,па ги пресекува од јужната страна и парцелите КП 652/1,КП 652/2,КП 652/3, КП646,КП 515.Потоа продолжува по јужната страна на КП 513 и по југоисточната страна на парцелите КП 520/1,КП 520/2,КП 523,КП 525, ги пресекува 529/1и КП 529/3 и тангирајќи по реката,,Вапица,,КП 740 и пресекувајќи ја истата завршува.

- **На југо-западната** страна границата на планскиот опфат започнува тангирајќи од јужната страна КП 622,па пресекувајќи локалниот пат КП 739и продолжува со пресекување од југозападната страна повеќе парцели и тоа КП 557/6,КП 555,КП 554,КП 553/2,КП 552/3,КП 551/3и КП 541/2. Потоа продолжува по западната страна на парцелите КП 541/1,КП 541/3,КП 457,КП 458и КП 459 и повторно пресекува од југозападната страна повеќе парцели и тоа КП 460,КП 461,КП 462/1,КП 463,КП 464,КП 465/3,КП 465/2,КП 465/1 и завршува со тангирање по јужната страна ,па пресекување на локален пат КП 738.

- **На северо-западната страна** границата на планскиот опфат започнува по северозападната страна на парцелита КП 472,ја пресекува и продолжува да ги сече од северната страна парцелите КП 473/3,КП 473/2,КП 473/1,КП 474,КП 475/1,КП 476/1,КП 476/2,продолжува по северната страна на КП 477/2 и завршува со пресекување од северозападната страна парцелите КП 164 и КП 163.

Прекршните точки на границата на планскиот опфат се следните:

Y	X
7486250.1400	4560800.1200
7486238.8460	4560794.2830
7486223.4100	4560800.6900
7486220.6401	4560792.1802
7486215.5200	4560776.4500
7486205.3500	4560768.5100
7486182.3700	4560750.5500
7486178.4500	4560757.8200
7486135.2300	4560783.0500
7486096.7500	4560801.1200
7486090.1400	4560800.7700
7486096.7208	4560810.5125
7486111.1000	4560831.8000
7486115.7100	4560844.9900
7486138.0400	4560874.4500
7486152.5900	4560894.2500
7486164.4300	4560910.3800
7486173.4700	4560925.9300
7486181.9400	4560937.4900
7486183.6000	4560939.7700
7486187.2000	4560944.6800
7486168.9633	4560991.0425
7486168.9633	4560991.0425

7486152.1800	4561055.3500
7486152.1800	4561055.3500
7486105.1240	4561042.9654
7486074.9746	4561034.7480
7486038.0300	4561024.6326
7485997.2000	4561011.4100
7485992.7400	4561026.5900
7485990.1000	4561035.5800
7485986.3300	4561052.0800
7485983.2600	4561065.4800
7485977.0100	4561091.6100
7485975.0500	4561097.9900
7485967.0300	4561095.0100
7485961.1800	4561111.9600
7485958.7500	4561120.5800
7485958.2200	4561125.5500
7485952.8100	4561137.0500
7485941.2200	4561153.3600
7485969.6800	4561170.0500
7485983.8477	4561180.9237
7485978.6701	4561187.4258
7485964.2400	4561205.5500
7485949.6100	4561216.1600
7485933.7300	4561227.9000
7485927.5797	4561232.9238
7485920.6113	4561238.6244
7485907.0200	4561249.7400
7485919.9800	4561268.3200
7485925.5300	4561281.9800
7485918.4467	4561286.6539
7485911.3600	4561291.3300
7485893.3700	4561303.1500
7485877.3578	4561314.5002
7485880.6300	4561319.1100
7485886.2900	4561336.3100
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485898.8100	4561359.9200
7485930.6300	4561404.1000
7485939.6942	4561415.4989
7486050.6049	4561313.7888
7486050.6800	4561313.8700
7486057.2816	4561321.0099
7486072.6300	4561337.6100

7486075.9900	4561331.8100
7486076.8200	4561327.0100
7486089.1800	4561324.8100
7486114.0071	4561373.0950
7486110.9600	4561383.6300
7486104.8600	4561404.7200
7486095.7503	4561427.6891
7486095.7503	4561427.6891
7486095.7503	4561427.6891
7486095.7503	4561427.6891
7486086.6400	4561450.6600
7486127.7720	4561469.3950
7486063.8560	4561553.6926
7486071.9500	4561568.4700
7486084.9100	4561559.2900
7486095.7700	4561564.5000
7486118.9900	4561582.9400
7486111.9400	4561599.6700
7486129.7900	4561624.4300
7486151.8100	4561639.4800
7486180.7505	4561639.4866
7486180.7534	4561437.8907
7486200.7600	4561437.3300
7486190.0800	4561383.1500
7486192.6700	4561360.5100
7486199.3000	4561351.4400
7486221.0800	4561339.8600
7486221.1100	4561330.0200
7486220.4800	4561325.3000
7486224.4300	4561321.3500
7486234.4100	4561301.0400
7486188.5900	4561093.7300
7486221.2400	4561068.8500
7486239.5600	4561058.6300
7486261.3300	4561051.9300
7486274.6100	4561045.8400
7486281.1900	4561063.6300
7486301.0500	4561075.4400
7486311.2000	4561085.6300
7486321.3700	4561089.0200
7486335.9100	4561091.2400
7486405.0100	4561120.0300
7486419.9900	4561115.5700
7486447.1800	4561103.8800
7486480.9600	4561093.7400
7486495.5000	4561079.9700
7486501.1600	4561075.2200
7486518.5000	4561055.0000
7486532.0200	4561033.8100
7486559.0300	4561028.9600

7486571.2500 4561020.9900
7486645.3100 4561029.4600
7486709.8600 4561047.8400
7486713.4700 4561049.5300
7486717.0000 4561051.1900
7486734.3606 4561074.7100
7486790.5200 4561077.7900
7486804.2187 4561086.5969
7486804.2187 4561086.5969
7486804.2187 4561086.5969
7486821.6944 4561087.9373
7486838.1705 4561089.1975
7486861.4400 4561090.9900
7486855.6300 4561074.1900
7486860.9000 4561057.6300
7486870.5900 4561015.8300
7486875.1600 4560991.8500
7486876.4173 4560983.6604
7486843.3600 4560978.5600
7486835.3300 4560974.5200
7486798.6024 4560959.6313
7486776.2500 4560956.1900
7486778.8600 4560923.3600
7486778.6500 4560920.7100
7486778.6500 4560920.7100
7486778.6500 4560920.7100
7486778.6500 4560920.7100
7486754.8300 4560917.6000
7486740.5600 4560912.5400
7486725.5600 4560912.6800
7486709.4100 4560904.8100
7486676.3100 4560904.7800
7486655.4500 4560906.8200
7486630.7000 4560911.5100
7486609.1078 4560907.3061
7486552.4200 4560906.9000
7486507.2500 4560902.2300
7486479.7818 4560932.9732
7486487.5800 4560953.7700
7486493.8100 4560970.4100
7486483.5700 4560988.0900
7486461.9000 4561002.0800
7486448.9000 4560984.2200
7486424.0600 4560971.8300
7486401.8600 4560971.2700
7486389.0300 4560967.4000
7486374.0000 4560954.7200
7486362.7100 4560931.4400
7486353.9900 4560913.4600
7486323.8000 4560900.9400

7486304.0100 4560880.6100
7486296.7300 4560871.1400
7486285.6700 4560875.7000
7486269.8800 4560855.4200
7486294.6808 4560837.9806
7486275.2580 4560814.3830
7486273.3700 4560812.5800
7486272.2100 4560811.5200
7486250.1402 4560800.1201

Вкупната површина опфатена во рамките на опишаната граница на планскиот опфат изнесува 227345.91 м² (22.7 ха).

2. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРОН РАЗВОЈ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИ НА ОПФАТОТ

Урбанистичкиот план за село Вапила , Општина Охрид треба да биде изработен согласно со член 14 став 2 точка 3 од *Законот за урбанистичко планирање* (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр.32/20) т.е. да се изработи како план со општи услови за градење за целиот плански опфат и регулација само на неопходните земјишта за општа употреба и градби од јавен интерес, кој се донесува за мали и неразвиени села што немаат историја на плански просторен развој, како и согласно член 40 од *Правилникот за урбанистичко планирање* (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 225/20,219/21,104/22), според кој Урбанистички план за неразвиено село се донесува за мали и неразвиени села што немаат историја на плански просторен развој, за кои во планот не се формираат градежни парцели, туку се уредува само неопходна регулација и општи правила на градење и развој на просторот.

Урбанистичкиот план за неразвиено село треба да содржи

- 1.граница на плански опфат која представува граница на село,
- 2.описна поделба на зони на намена на земјиштето
- 3.регулација само на неопходните земјишта за општа употреба и градби од јавен интерес.
- 4.планско решение на неопходни сообраќајници и инфраструктура
- 5.општи услови за градба ,развој и користење на земјиштето и градбите

6. други одредби и податоци потребни за планските решенија.

Покрај предходно споменатите Урбанистичкиот план за село треба задолжително да содржи и мерки за заштита на природата, предходното наследство и животната средина, мерки за озеленување на планскиот опфат, мерки за спроведување на климатските промени, мерки за справување со отпад, мерки за заштита од разурнувања, мерки за заштита на недвижното културно наследство и др. мерки за безбедно остварување на целите на планирањето.

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ

ЧЛЕН 3 ОД ПРАВИЛНИК ЗА ОПШТИТЕ ПРИНЦИПИ.

Општи цели за изработка на **Урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид** се:

1. рамномерен просторен развој;
2. рационално уредување и користење на просторот;
3. создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните;
4. надминување на урбаните бариери на лицата со инвалидитет;
5. одржлив просторен развој;
6. сочувување на квалитетот и унапредување на животната средина и природата;
7. справување со климатските промени;
8. сочувување и заштита на недвижното културно наследство и
9. безбедност од природни и технолошки катастрофи и хаварији.

Целите на урбанистичкото планирање се остваруваат со применувањето на начелата на урбанистичкото планирање и уредувањето на просторот во процесот на изработување, донесување и спроведување на урбанистичките планови и тоа:

1. интегрален пристап во планирањето;
2. грижа и развој на регионалните особености;
3. остварување на јавниот интерес и заштита на приватниот интерес;
4. јавност во постапката за изработување, донесување и спроведување на плановите;
5. инклузивност и партиципативност во постапката за изработување, донесување и спроведување на плановите;
6. хоризонтална и вертикална усогласеност и координација во планирањето и
7. уважување на научно и стручно утврдените факти и стандарди.

Цел на изработка на **Урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид** е поставување на урбанистички концепт и давање насоки за идниот развој на селото, заради создавање услови за планирање на организирани простори и изградба на објекти, согласно важечката законска и подзаконска регулатива, како и вклопување на објектите со утврден статус согласно Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Во планскиот опфат на **Урбанистички план за село Вапила, Општина Охрид**, согласно член **75, 76 и 77** од *Правилникот за урбанистичко планирање* (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 225/20,219/21,104/22), планирани се следните класи на намени:

А – ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ

Б – КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

В – ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ И ИНСТИТУЦИИ

Г – РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА, ИНДУСТРИЈА

Д - ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Е – ИНФРАСТРУКТУРИ

МЕТОДОЛОГИЈА:

Урбанистички план за село Вапила треба да се изработи со содржина врз основа на важечка законска регулатива од областа на урбанистичкото планирање и тоа

-*Законот за урбанистичко планирање* („Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 32/20),

-*Правилникот за урбанистичко планирање* (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 225/20,219/21,104/22),

-*План за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029)* со Акциски план објавен во (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 45/20)

-*Закон за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион(2020-2029)* со Акциски план објавен во (“Сл.весник на Р.Северна Македонија“ бр. 75/10)

-*Закон за заштита на во Охридското,Преспанското и Дојранското Езеро* (“Сл.весник на СФРЈ“ бр. 45/77)

-*одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од оваа Организација*

УПС по форма треба да ја има следната содржина:

1.графички дел содржи

- графички прилози со плански решенија со нумерички показатели

2.текстуален дел содржи

-цели на планот,концепт на планот,услови за развој и градење и одредби за спроведување со нумерички податоци и со билансни показатели

3.составни делови на урбанистички план

-сите заштитни мерки за кои постои предмет на заштита (заштита на природата ,природното наследство и животната средина,мерки за заштита на недвижното културно наследство и други неопходни мерки за остварување на целите на планирањето)

ГРАФИЧКИ ДЕЛ

-Решение за Услови за планирање на просторот со арх.бр.УП1-15 1834/2021г. од 09.12.2021год.)

-Услови за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, ,Општина Охрид со Тех.бр.У23721 од ноември 2021год.,

-Предходна планска документација за село Вапила период(1998-2003),Општина Косел (Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.)

-Предходна планска документација за село Вапила период(1998-2003),Општина Косел (Одлука бр.07-133/5 од 11.06 1999г.) и граница на планскиот опфат

- Ажурирана геодетска подлога.

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Арх.бр. УП1-15 1834/2021

Дата: 09 -12- 2021

Врз основа на член 88 од Законот за општа управна постапка (“Службен весник на Република Македонија” бр. 124/15), како и врз основа на член 42, став 1 и став 9 од Законот за урбанистичко планирање (“Службен весник на Република Македонија” бр. 32/20), а во врска со член 4, став 3 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 39/04), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ
за Услови за планирање на просторот

1. Со ова Решение на Општина Охрид ѝ се издаваат Услови за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид. Површината на планскиот опфат согласно Предлог Планската изнесува 22,7 Ха и неговата местоположба е дефинирана во рамките на прикажан графички прилог.
2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y23721 се составен дел на Решението.
3. Условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.
4. Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштитна на животната средина и подзаконски акти донесени врз нива основа.
5. При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Општина Охрид, врз основа на член 42, став 1 од Законот за урбанистичко планирање (“Службен весник на Република Македонија” бр. 32/20), поднесе барање преку е-урбанизам, со број на постапка УП 37834, до Агенцијата за планирање на просторот за издавање на Условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид.

Согласно член 42, став 8 од истоимениот закон, Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. УП1-15 1834/2021 од 03.12.2021 година.

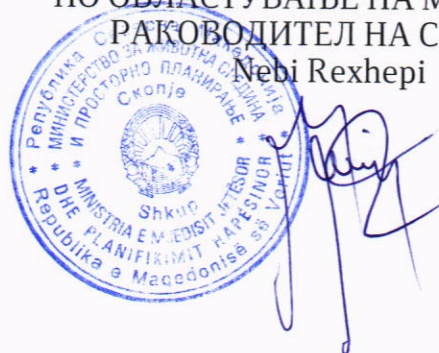
Условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

Заклучните согледувања, дефинирани во Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија претставуваат обврзувачки активности во понатамошното планирање на просторот.

Врз основа на горенаведеното, а согласно член 88 од Законот за општа управна постапка (“Сл. весник на Република Македонија” бр. 124/15), Министерството за животна средина и просторно планирање го донесе ова Решение и одлучи како во диспозитивот.

ПРАВНА ПОУКА: Против решението за услови за планирање на просторот може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 15 дена од приемот на решението.

ПО ОВЛАСТУВАЊЕ НА МИНИСТЕР
РАКОВОДИТЕЛ НА СЕКТОР
Nebi Rexhepi

Изготвил: Раиф Сулејмани

Одобрил: Соња Фурнациска

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ВАПИЛА, КО ВАПИЛА
ОПШТИНА ОХРИД
КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Тех. бр. Y23721

Скопје, ноември 2021

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ВАПИЛА, КО ВАПИЛА
ОПШТИНА ОХРИД
КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Барател: Општина Охрид

Тех.бр. У23721

Раководител на задачата:
Благој Јанков, д.е.и.

Координатор:
м-р Весна Мирчевска Димишковска, д.и.з.ж.с.

Раководител на сектор за просторно планирање:
д-р Душица Трпчевска Ангелковиќ, д.и.а.

Агенција за планирање на просторот

Директор

м-р Андријана Андреева, д.и.а.

Скопје, ноември 2021

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО ВАПИЛА, КО ВАПИЛА ОПШТИНА ОХРИД

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Република Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија”, број 39/2004).

Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- **координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.**

Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план, се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, просторен план на општина, на општините во градот Скопје и на Градот Скопје, како и со **урбанистички планови за населените места** и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон.

За изработка и донесување на плановите од став 2 на овој член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава **Решение за Услови за планирање на просторот.**

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај Условите за планирање на просторот се наменети за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид. Површината на планскиот опфат согласно Предлог Планската програма изнесува од 22,7 ha и неговата местоположба е дефинирана во рамките на прикажан графички прилог.

Дефинирањето на границите на планскиот опфат, со површина на истиот, ќе се утврди со одобрената Планската програма. Се задолжува Општина Охрид, по донесување на планот, да достави информација до Агенција за планирање на просторот и Министерство за животна средина и просторно планирање за конечниот плански опфат.

Во граници на планскиот опфат се предвидуваат намени на земјиштето согласно Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Низ планскиот опфат поминува траса на локален пат за којшто се издадени Услови за планирање на просторот за „Проект за инфраструктура за реконструкција на патниот правец Косел - Вапила - Ливоишта, општина Охрид“ со технички број Y07614.

Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10), Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на Република Северна Македонија, број 45/20), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Организација.

Локацијата се наоѓа во границите на Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион.

“Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион” кој што претставува разработка на “Просторниот план на Република Македонија”, го донесе Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 11.02.2010 година.

Просторниот план е еден од основните инструменти за имплементација на принципите на одржливиот развој преку планските решенија за организација, заштита и уредување на просторот, во услови на комплексна социополитичка и економска трансформација на општеството и нагласена грижа за заштита на животната средина. Планот претставува долгорочен, интегрален, развоен документ, кој ја дефинира просторната организација на Регионот, целите и концепциите на просторниот развој на одделни области и условите за нивна реализација.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско - Преспанскиот регион.

Основни определби на Просторниот план на Република Македонија

Основната стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји. Остварувањето на повисок степен на интегрираност на просторот на Републиката подразбира намалување на регионалните диспропорции, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура.

Основни претпоставки на кои се базира стратегијата на рамномерен развој се следните:

- уважување на реалните фактори на развој;
- превземање стимулативни мерки од страна на државните и други фондови и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери.

Дел од оваа стратегија е поттикнување на соодветни програми за подобрување на квалитетот на живеење во населбите, како и стимулирање на развојот во помалите градови. Деметрополизацијата (селективното пренесување на одделни функции и активности, управно-административни, економски, културни и други, од републичкиот центар во други градови) зацртана во Просторниот план, не значи запирање на неговиот развој, туку неопходност за квалитативната трансформација на просторните и социо-економските структури.

Развојот на недоволно развиените, ридски, планински и погранични подрачја базира врз интегрален развој кој подразбира комбинација на фактори, како што се: природните, демографските процеси, сообраќајните и другата инфра и супраструктурна опременост.

Во инвестиционите одлуки, стриктно се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Една од основните цели на Просторниот план се однесува на рационално користење и заштита на природните ресурси, особено дефицитарните и стратешки значајните за развојот и квалитетот на живеењето во Република Северна Македонија.

Основните стратешки определби во Просторниот план на Република Македонија е приоритетот во заштита на водите од Прва и Втора класа, од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населените места.

Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на

трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето. Исто значење му се придава на пошумувањето, обновувањето и подобрувањето на квалитетот на шумите. Неопходно е воспоставување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на норми и стандарди за градба.

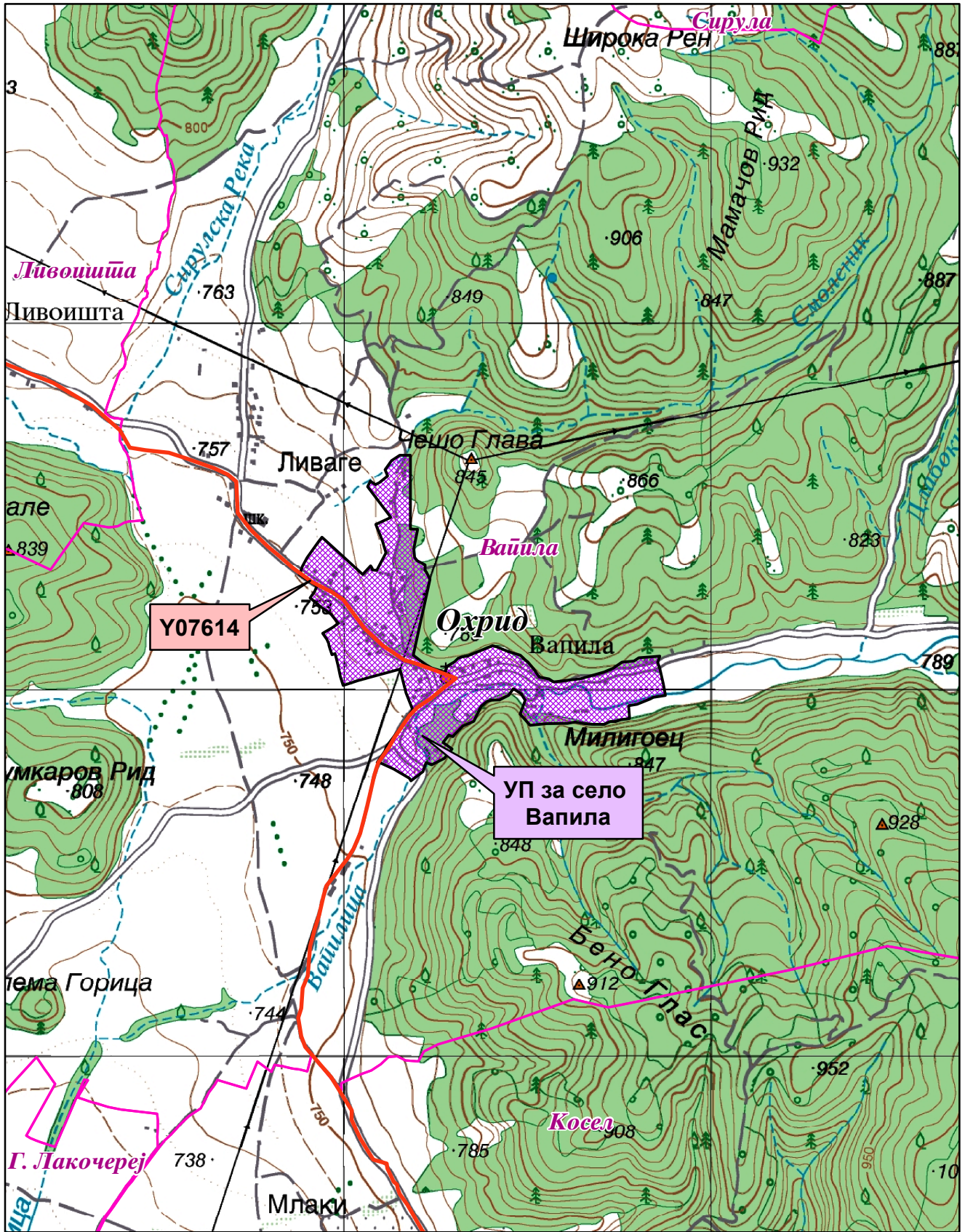
Во заштитата на природните и културните вредности и напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина.

Чувствителноста на просторот, високата вредност на природните и создадени вредности на Охридско-Преспанскиот регион наметнуваат потреба во планските решенија, посебно внимание да се посвети на:

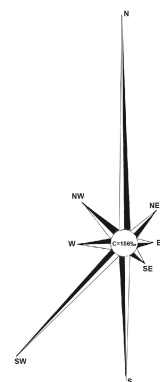
- Унапредувањето и заштитата на животната средина;
- Заштита на Охридското и Преспанското Езеро како светско природно наследство;
- Заштита на Регионот како светско културно наследство;
- Зачувување на еколошките вредности, функции и биолошкиот диверзитет во областа на Преспа парк;
- Интегрална заштита на природната просторна целина на Националните паркови, спомениците на природата (Галичица, Пелистер, Јабланица, Охридско Езеро, Преспанско Езеро) и други категории на природни богатства.

Состојбата на животната средина и еколошките барања се важен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

- Општинска граница
- Катастарска граница
- Локален пат-У07614

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учество и влијание на човекот. Тие ги опфаќаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, педолошки, хидрографски, сеизмички, климатски и др.

Условите за планирање на просторот се наменети за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид. Предметната локација се наоѓа на надморска височина од 755-780 метри.

Климатски карактеристики: Овој предел се карактеризира со модифицирана континентална клима. Близината на Јадранското Море не допринесува за промена на климата бидејќи помеѓу Јадранот и Охрид се издигнати високи планини. Меѓутоа, влијание има Охридското Езеро кое преку лето акумулира топлина, така да температурата на воздухот во летниот период е пониска, а во зимскиот повисока поради испуштањето на топлината од самото езеро.

Просечната годишна температура во Охрид изнесува 11,1°C, просечниот годишен максимум изнесува 16,2°C, а просечниот годишен минимум изнесува 6,2°C, со годишна амплитуда од 19°C. Апсолутниот минимум во Охрид е -16,6°C, додека апсолутно максималната температура е со вредност 36,7°C. Апсолутното температурно колебање во Охрид има вредност 53,3°C. Во текот на годината најтопол месец е јули со просечна вредност на температура од 20,7°C, а најстуден месец е јануари со просечна вредност од 1,7°C. Бројот на сончеви саати годишно изнесува 2257, од кои најмногу има во Јули 309,4 и во Август 297,5 саати, а најмалце има во Декември 78,5 и во Јануари 91,2 саати. Треба да се напомене дека со покачување на надморската височина за секои 100m, се намалува температурата на воздухот за 0,6°C.

Врнежите во Охридската Котлина се условени од медитеранскиот плувиометриски режим. Поголемиот дел од годишните врнежи паѓаат во ладниот дел од годината, со максимум во доцната есен, а помал во топлиот дел од годината, со минимум во летните месеци. Во Охридското подрачје просечната годиша сума на врнежите изнесува 698,3mm. Во Охрид најврнежлив е ноември, 94,6mm, потоа декември со 84,1mm и јануари со 71,8mm, а со најмалку врнежи е јули 24,9mm и август 32,8mm. Снегот се јавува од ноември заклучно со април и просечно годишно има 20 денови со снежен покривач, но во поедини години оваа сума се движи од 5 до 43 дена. Просечен број на снежни денови е 25, а мразниот период изнесува 146 дена. Просечно годишно има 5 дена со магла.

Охридската Котлина се одликува со посебен режим на ветрови, условен од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, овде се јавуваат и ветрови со локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина. Ветровите во Охридската Котлина имаат и свои локални називи, било по правецот на дувањето или називи што им ги дале охридските рибари. Овие локални ветрови имаат влијание на општиот распоред и зачестеност на правците на ветровите во оваа

котлина. Така, по мерењата на мерниот пункт во Охрид, во овој дел преовладува северниот, потоа југозападниот и јужниот ветер.

Во Охрид, преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297%, просечната годишна брзина е 2,4m/s, а максималната брзина е 12,3m/s. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови а зачестеноста му е намалена во попладневните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност, 179 односно 176%, со просечна годишна брзина од 2,9m/s и максимална брзина 18,9m/s. Тие се јавуваат преку целата година но со најголема зачестеност од април до јуни. Дуваат преку ден, до доцните вечерни часови. Северо-западниот ветер е со зачестеност 73%, просечна годишна брзина 1,8m/s и максимална брзина 15,5m/s. Западниот е со зачестеност 48%, просечна годишна брзина 2,7m/s и максимална брзина 15,5m/s. Североисточниот е со зачестеност 43%, просечна годишна брзина 2,5m/s и максимална брзина 12,3m/s. Источниот и југоисточниот ветер се со иста зачестеност од 23%, просечна годишна брзина од 3,1m/s и максимална брзина од 18,9m/s.

Охридската Котлина е доста ветровита. Тишината е застапена со само 138%. Изразито ветровито се месеците септември и октомври, со просечна зачестеност на тишини од 99%, односно 81%, а месец мај е со најголема зачестеност на тишини, просечно од 215%.

Од локалните ветрови карактеристични се Стрмецот кој дува во летните месеци од запад и југозапад кон езерската шир. Почнува во попладневните часови а престанува некаде пред полноќ. Ветерникот дува од езерската шир на запад кон Јабланица и исток кон Галичица. Започнува во претпладневните а завршува во попладневните часови. Ветерот Сметене започнува некаде од Трпејца кон Пештани и свртува на запад кон езерската шир. Во зима од север дува Северот од Струга кон Свети Наум. Беличникот дува од Галичица кон Пештани и Албанските планини. Ветерот Сточен се спушта од Галичица од селото Трпејца кон Св. Наум и од селото Пештани кон селото Лион на албанското западно крајбрежје. Во пролетните месеци дува Ноќникот од западните и источните планински масиви кон езерската шир. Почнува по зајдисонце а престанува некаде в зори. Југот започнува некаде околу 13 часот а престанува по полноќ.

Просечен број на ведри денови е 98 дена, облачни 174 и тмурни 94 дена. Просечна годишна влажност на воздухот е 93%.

Податоците се од мерна станица Охрид.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на производните и услужни дејности во "Просторниот план на Република Македонија" се темели на дефинираните цели на економскиот развој во "Националната стратегија на економскиот развој", определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на економските дејности.

Просторот кој е предмет на анализа наменета за изработка на Услови за планирање на просторот припаѓа на планскиот опфат на “Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион” заради што е неопходно при изработката и реализацијата на предвидениот УП за селото, да се почитуваат и определбите на овој Регионален план во областа на Економските основи на просторниот развој на Регионот.

Според економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Со разместувањето на производните и услужни капацитети и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е Градот Охрид со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Развојните полови како поврзани единици во некаква “линија” ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично. Во денешно време доминантно значење имаат деловните односи, комуникациите, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со Просторниот план на Р Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантни за Општината Охрид, во чиј опфат е селото, се две развојни оски: “Северната” и “Јужната развојна оска”. “Северната” оска се формирала по Втората светска војна во северниот и западниот дел на државата и ги поврзува градовите: Струга- Охрид- Кичево- Гостивар- Тетово- Скопје- Куманово- Крива Паланка. Оваа оска продолжува на исток кон Кустендил-Р Бугарија и на запад кон Елбасан-Р Албанија.

“Јужната развојна оска” ги поврзува градовите: Струга - Охрид - Ресен - Битола - Прилеп - Кавадарци - Неготино - Штип - Кочани-Делчево и продолжува кон Благоевград во Р Бугарија. На запад продолжува кон Елбасан-Р Албанија. Нема големи изгледи да стане меѓународна, но внатре во земјата таа поврзува значајни полови на развој.

Развојните оски имаат значајна улога во просторната организација, а во прв ред за модернизација на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн., со што ќе се создадат предуслови за поттикнување на развојот на вкупната економија во Регионот и интегрален просторен развој на Државата.

Организацијата, намената и функциите на производните и услужни дејности во просторот на Охридско-преспанскиот регион треба да се темели на новиот пристап на плански развој поставен врз принципите на одржлив развој со што примарен станува квалитетот на животното опкружување, односно повнимателен однос спрема природните, културните и создадените ресурси. Врз овие основи, поттикнување на економскиот и севкупен развој на Регионот, може да се оствари со селективна алокација на инвестициите, подобра сообраќајна

поврзаност, со комунално опремување и изградба на објекти на општествен стандард, со даночната и кредитна политика, со политика на зголемување на инвестициите итн. Примат во планираниот развој на вкупната економија на Регионот треба да добие и разместеноста на економските дејности во насока на порамномерен развој и алокација на стопанските дејности со цел поттикнување на развојот на недоволно развиените подрачја и пограничните населени простори.

Со процесот на децентрализација забележителна е улогата на локалната власт во сферата на унапредување и поттикнување на условите за подинамичен развој на Општината. Како приоритетна активност се издвојува изработката на програми за економски развој на ниво на општини со мерки и инструменти за реализација на овој План.

Со насоките и определбите за ораганизација и уредување на просторот со работна функција и алокација на производните и услужни капацитети, треба да се обезбеди економски просперитет на населението и населбите како во урбаните така и во руралните подрачја на Регионот.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за економски активности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

При изработката и реализацијата на УП за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид на површина од 22,7 ha ќе биде во функција на развој на туризмот во локалната економија согласно Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион, треба да се почитуваат предложените плански определби за заштита на животната средина и одржлив развој почитувајќи ја соодветната законска регулатива.

Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на планскиот опфат на селото.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Ускладување на обемот и начинот на користење на земјоделското земјиште со природните и почвените услови на соодветниот реон;
- Запирање на тенденциите на стихийна пренамена на земјоделските површини во непродуктивни, особено во приградските опкружувања и

заштита на земјоделското земјиште како главен предуслов за ефикасно остварување на производните функции;

- Зголемување на економската ефикасност на аграрниот сектор и натамошно интензивирање на овоштарството со посебен акцент на јаболкопроизводството како доминантна земјоделска гранка;
- Искористување на компаративните предности на регионот и одделните микрореони за поголем степен на финализација и рестартирање на преработувачките капацитети и нивно задоволување со суровини и ориентација кон извоз;
- Обезбедување на материјални и други услови за дефинирање на програмата за макро и микрореонирање на земјоделското производство за рационално искористување на природните ресурси;
- Спречување на деградацијата на педолошкиот слој и подобрување на неговите производни својства, зголемување на обработливите површини на терените каде постојат услови, како и максимално можно интензивирање на земјоделското производство;
- Иницирање на широка кампања за едукација, маркетинг и мотивација на земјоделските производители за примена на биотехнологии и еко-лошки ѓубрива.

Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на Државата е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Големоезерскиот реон поделен на 3 микрореони.

При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на урбанистичко планската документација се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите, до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Согласно Просторниот план на Република Македонија планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот треба да се во корелација со концептот за одржлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одржливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење.

Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој кој е насочен кон рационално користење на водата. Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Републиката е сиромашна со вода. Колку водите во одреден простор може да се сметаат за „воден ресурс“ зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и за заштитата на живиот свет.

Со Просторниот план на Република Македонија дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна“, „Долен Вардар“, „Дојран“, „Струмичко Радовишко“, „Охридско - Струшко“, „Преспа“ и „Дебар“. Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Селото Вапила, Општина Охрид, се наоѓа на водостопанското подрачје „Охридско - Струшко“ кое го опфаќа сливот на Охридското Езеро и сливот на реката Црн Дрим од истекот од Охридското Езеро до акумулацијата Глобочица.

Во Република Македонија регистрирани се вкупно 4.414 извори од кои со штедрост над 100 л/сек регистрирани се 58. Во сливот на Црн Дрим со Охридско Езеро регистрирани се 7 значајни извори, меѓу кои изворите Св. Наум со штедрост од над 10 м³/сек и Вевчанскиот Извор со штедрост од над 1,5 м³/сек.

Заради значењето и важноста на Охридското Езеро како споменик на природата, секој субјект во сливот на Езерото е должен да го спречува загадувањето на водите и да избегнува активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици за човековото здравје и за животната средина.

Градот Охрид и селата Пештани, Лагадин, Долно Коњско, Исток, Свети Стефан, Рача и Орман се водоснабдуваат од Охридскиот водоснабдителен систем. За Охридскиот водоснабдителен систем се зафаќаат води од Охридско Езеро, од Летничките Извори, Билјанините Извори и Бејбунар и од бунарското подрачје Студенчишта. За водоснабдување на индустријата во Охридскиот Регион се предвидува во сливот на Коселска Река да се изгради акумулацијата Мокреш над селото Опеница.

Согласно Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско Преспанскиот регион основна цел во управувањето со водите е континуирано снабдување на потрошувачите со квалитетна вода. Селото Вапила се водоснабдува од локални извори. За квалитетно и континуирано водоснабдување на селото потребно е:

- Дефинирање на заштитни зони на изворникот за водоснабдување и дефинирање на режим на заштита во зоните;
- Синхронизирана изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода;
- Рационално користење на водата преку примена на современи технички решенија во управувањето на водоснабдителниот систем;

Доколку за водоснабдување се користат подземни води (бунари) динамиката на користењето мора да биде усогласена со барањето на долгорочна

експлоатација. Експлоатацијата на подземните води да се базира на извршени хидрогеолошки испитувања со што ќе се избегне пореметувањето на режимот на хранењето на бунарите и ќе се утврди квалитетот на водата.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на квалитетот на подземните и површинските води. За таа цел потребно е изградба на канализациски систем за прифаќање и третман на отпадните води и спроведување на принципот за “заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување” преку:

- Изградба на сепарациски канализациски систем во границите на планскиот опфат;
- Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно да бидат доведени до квалитет према “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”.

Доколку во границите на планскиот опфат на селото постојат стопански капацитети кои од технолошкиот процес испуштаат отпадни води кои поради својот квалитет може да го оневозможат функционирањето на пречистителната станица или да предизвикаат проблеми во функционирањето на канализациската мрежа во селото, стопанскиот субјект мора да изврши предтретман на отпадните води пред да ги испушти во канализациската мрежа.

Низ планскиот опфат на селото минуваат Вапилска Река. При изработката на планската документација за селото да се обезбеди заштитен појас покрај водотекот во согласност со Законот за води.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во Републиката. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Според статистичките податоци последниве години во Републиката над 30% од потрошената електрична енергија е од увозно потекло за што се одвојуваат големи девизни средства. Зголемената потрошувачка на енергетски горива ја наметнува потребата од подобрувањето на енергетската ефикасност. Европската регулатива “Европа 2020” за паметен, одржлив и сеопфатен развој предвидува мерки за намалување на емисиите на издувни гасови, зголемување на користењето на обновливи извори на енергија и зголемување на енергетската ефикасност. Имплементирањето на овие мерки, ќе придонесе за подобра односно поквалитетна иднина за следните генерации, отворање на нови работни места, а истовремено се обезбедуваат услови за одржлив развој. Со рационално искористување на енергетските извори им се овозможува на идните генерации да имаат ресурси за сопствен раст и развој.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значаен фактор за натамошниот

развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Републиката досега има 400 kV конективни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила), а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на РМ, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Низ планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид минува постојниот преносен 110kV далновод Струга-Охрид-Ресен, заради што при изработка на урбанистичката и проектна документација треба да се почитуваат: "Законот за енергетика" (Службен весник на РМ број 96/2018, членови 203 и 204) и "Правилник за изградба на надземни електроенергетски водови со номинален напон од 1kV до 400kV" (Службен лист на РМ бр.25/2019 год.).

Гасовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во Републиката. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ, претставува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти и течни горива. Природниот гас испушта помалку штетни материи во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-С.Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Републиката и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Републиката, но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се планира да се изгради делница-7 Кичево-Охрид со што ќе се овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасата на планираниот гасовод од делница-7 сеуште не е точно утврдена.

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да

придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргнувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2002 година, во Општина Охрид регистрирани се вкупно 55.749 жители, додека вкупниот број на жители во селото Вапила, изнесува 124 жители.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и мрежа на населби

Процесот на урбанизација како еден од доминантните процеси на вкупниот општествено-економскиот развој, претставува непосреден влијателен фактор и основна рамка во која се одвива развојот на населените места. Во повратен смисол, основните параметри на урбанизацијата го детерминираат и нивото на вкупниот општествотвен развој. Под поимот урбанизација во условите во кои живееме, се подразбира, во прв ред развој на градовите изразен со порастот на нивното население, социјалните и политичките функции и во изградбата и уредувањето на нивните просторно-физички структури. Во поширока смисла, урбанизацијата го опфаќа и развојот на руралните населби и простори кој е резултат на промените кои водат кон намалување на разликите помеѓу градот и селото и нивна постепена интеграција во агломерациски системи.

Фактори кој непосредно влијаат на развој на урбанизација се:

- економските фактори, во прв ред нивото на економската развиеност;
- основните атрибути на развојот на урбанизацијата во претходниот период;
- карактерот и интензитетот на промените во урбаните и руралните населби (особено во сферата на демографскиот развој);
- структурата на населените места;
- функционалната дисперзија и екипираност;
- дисперзијата и концентрацијата на терцијарниот сектор и
- работните функции.

Основна определба за развојот на селските подрачја претставува унапредување на квалитетот на животните услови во руралната средина и

намалување на постојната разлика во однос на условите во урбаните средини, преку интегрален-сеопфатен развој на селото.

Концептот на развојот и уредувањето на **селските подрачја** за основа ги има целите со кои е предвидено:

- Сеопфатен, рамномерно територијално распределен развој на целата територија;
- Интензивирање на функционалните врски во доменот на стопанството и услугите помеѓу соседните центри со координирано, заедничко организирање на активностите;
- Создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите на одржлив развој;
- Стимулирање на развојот на основните дејности преку активирање на локалните потенцијали, оптимално искористување на природните погодности и осовременување на производството;
- Подобрување на животните услови преку плански насочено уредување на населбите и целосно опремување со елементи на комунална инфраструктура;
- Интегрално планирање на развојот на населените места и организација, уредување и рационално користење на севкупната површина во границите на атарот и
- Обезбедување на целосна интеграција на руралните населби во системот на населби.

Просторниот развој на руралните населби, базиран на соодветна планска документација наметнува усогласување на истиот со планските решенија и насоки на Просторниот план на Република Македонија во сите сегменти на развојот. Во таа смисла, одредени иницијативи за просторен развој кои се манифестираат со зафаќање на нови простори, проширување на урбаните опфати и регулирање на постојните градежни подрачја треба да се преиспитуваат согласно решенијата од повисок, стратешки интерес за државата. Неопходно е почитување на определбите на Просторниот план во однос на дестимулација на проширување на градежното земјиште од една и поефикасно и порационално искористување на постојната ангажирана површина од друга страна, односно:

- При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија);
- Изградбата на викенд населби, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели;
- Рационално користење на просторот за изградба на инфраструктурните мрежи и системи во единствени коридори дефинирани во плановите и програмите на општините;

- Усогласување на густините на населеност, изграденост и спратност, со принципите на хумано живеење и рационално искористување на просторот и урбаните содржини согласно со сите видови на заштита.

Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава просторниот план, треба да се почитува:

- Избор и распоред на активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети;
- Создавање можности за отворање нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите;
- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
 - бесправната градба;
 - стопанисувањето со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
 - заштита на создаденото и природното богатство;
 - насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја базиран на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

Домување

Во Просторниот план на Републиката, функцијата **домување** е детерминирана како една од основните функции во населбите, најголем потрошувач и корисник на просторот, основна содржина на населбите и основен елемент на просторното и урбанистичко планирање. Домувањето општо, а станбената изградба посебно е битна компонента на социјалниот и општествениот развој, организација и уредување на просторот и подигнување на животниот стандард на населението.

Основните цели на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на:

- обезбедување стан за секое домаќинство;
- подобрување на станбениот стандард во поглед на површина, број на соби, градежни карактеристики и комунална опременост на становите;
- изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард на домување;
- асеизмичност во градбата;
- замена на субстандардниот станбен фонд;
- обнова, реконструкција и ревитализација на стариот станбен фонд, заради подобрување на условите за домување и подигање на квалитетот на станбениот фонд;
- организирање на становите како хумано уредени простори со соодветни придружни објекти за деца и возрасни;
- постигнување порамномерна станбена изградба;

- либерализација на станбениот пазар;
- изградба на социјални станови;
- обезбедување поволни финансиски услови за решавање на станбениот проблем, преку одобрување поволни кредитни услови за станбена изградба.

Основна определба во политиката на станбената изградба во областа на домувањето за **Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид**, во планираниот период треба да биде реализација на зацртаните цели на концепцијата на домувањето во зависност од потребите и економските можности.

Порастот на животниот стандард, подобрување на здравствениот стандард и порастот на културата на домувањето доведуваат до постојано зголемување на површината на станот, подобрување на внатрешната организација и распоред, квантитативно и квалитативно подигнување на комуналната опременост на станот. Структурата и физичкиот модел на станбената единица мора да биде во корелација со општествената организација на луѓето кои живеат во станбената единица.

Пропишаните стандарди за потребен и квалитетен станбен простор согласно ППОПР и ППРМ се:

- 20 - 25 m²/жител станбена површина во зависност од типот на населбата и, 40 - 80 m²/стан (оптимална големина), како и 100 % опременост на станот со инсталации и
- потполно елиминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд.

Јавни функции

Просторната дистрибуција и функционалната организација на **јавните функции** (образование, здравство, социјални грижи, култура и физичка култура) е директна последица на разместеноста, големината и степенот на развој на населбите, односно агломерациониот систем од една страна, а од друга индикатор на нивото на развиеност и животниот стандард на населението.

Организирање на мрежата на јавните функции овозможува:

- достапност на функциите до сите граѓани во регионот;
- воедначен квалитет на пружените услуги;
- прилагоденост на програмата на јавните служби на локалните карактеристики како и можност за избор на модалитет и вид на услуга.

Целите за развој на јавните функции по дејности се следни:

Предучилишно образование:

- развој на мрежата институции за предучилишно воспитување и образование детски установи (јасли, комбинирани детски установи и сл.), за поуспешно подготвување на децата за училиште;
- во предучилишни установи треба да бидат опфатени 70% од децата на предучилишна возраст.

Основно образование:

- организирање на основни училишта во секое населено место или во најблиската населба, со целосна опфатеност на децата од 6 - 15 години;
- изградба на нови и реконструкција на стари училишни објекти во согласност со современите педагошки и хигиенски барања како и обезбедување оптимален училишен простор според современите стандарди и нормативи;
- доколку нема основно училиште во населеното место или во непосредна околина, да се со организира превоз со училишни автобуси.

Здравство:

- порамномерен развој на здравствената служба и подобрување на квалитетот на пружените услуги со подобрување на просторната организација и кадровска екипираност на здравствените служби, за задоволување на потребите на населението;

Социјална заштита:

- порамномерен развој на организациите за социјална заштита и организациите за згрижување и воспитување на децата и нивно поттикнување, од кои дел, во пазарните услови на стопанисување, ќе може да се формираат и како приватни институции согласно потребите на населението;
- за заштита на здравјето на старите лица да се организираат специфични видови на заштита (сместување, исхрана, домашна нега и други лекувања, патронажни посети и сл.).

Култура:

- барање поголеми можности и повисоки форми на културно живеење, во склад со очекуваниот развој и социо-економските трансформации во услови на пазарно стопанисување.

Физичка култура:

- обезбедување на простори, капацитети и објекти од областа на физичката култура и нивна рамномерна и рационална просторна разместеност;
- реновирање, адаптација и доопремување со придружни содржини на постојните објекти за спорт и рекреација

Во рамките на планирана мрежа на јавни служби покрај економските показатели, неопходно е да се вклучат и соодветни показатели на достапноста на услугите за граѓаните, како што се:

- сообраќајна достапност, информатичка достапност (телефон, телефакс и сл.);
- задржување на традиционалните функционални специфичности на одделни населби во однос на одделни јавни дејности;

- утврдување на обврзувачки стандарди и норми за одделни јавни дејности, со цел да се обезбедат обврзувачки, минимални услови за задоволување на потребите.

Организацијата на јавните функции при изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, треба да поаѓа од постојната мрежа на јавни функции со запазување на пропишаните стандарди и нормативи согласно ППРМ а под претпоставка дека идниот развој на овие функции ќе се развива во согласност со економските, институционални и други промени кои се во тек.

Препораките по дејности се следни:

Образование:

- основно образование (деветолетка) е задолжително за сите населби. и доколку неможе да се организира во предметната населба да се организира во населбата од непосредна близина;

Здравствена заштита:

- од примарна здравствена заштита задолжително е здравствена станица, мобилна здравствена служба.

Култура:

- библиотеки (неопходно);
- дом на културата, сценско – уметничка дејност - доколку постои интерес и економска основа за организирање на содржината (во јавен или приватен сектор).

Физичка култура:

- Отворени, уредени простори погодни за различни видови спортски активности, со минимални барања за одржување;
- покриени објекти за физичка култура со соодветни санитарни и останати пропратни простории.

Основни нормативи и стандарди кои треба да се почитуваат при предвидување на јавните функции за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид се:

Образование:

- за одредување на површината на училишниот објект во основно образование потребно е да се обезбеди минимум 7 m^2 / ученик и минимум 20 m^2 / ученик за површина на парцелата. Радиусот на гравитација на основните училишта е од 1500 – 2500 m. За поголеми растојанија од 2500 m потребно е да се обезбеди организиран превоз со школски автобус или јавен превоз.

Социјална заштита:

- за објектите од социјален карактер наменети за деца без родители и за стари лица се планираат по 3 места на 1000 жители со минимум 15 m² на површина на објектот по корисник и минимум 30 m² на комплексот по корисник

Здравство:

- гравитациското подрачје на здравствените станици и мобилната здравствена служба во примарната здравствена заштита да е до 1000 m. Во однос на бројот на лекари потребно е да се обезбедат на 1000 жители просечно 2,17 лекари.

Култура:

- за библиотека, на 1.000 жители се предвидува минимум 100 m².

Физичка култура:

- за одредување на површината на парцелата за спортски терени потребно е да се обезбедат минимум 2 m² по жител.

Индустија

Согласно планските определби на Просторниот план на Република Македонија, развојот и просторната разместеност на индустријата претставува значаен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на производните дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во економската развојна структура на Регионот и поодделните општини, индустријата е еден од клучните сегменти кој треба да биде насочен кон модернизација, висока технологија и поврзаност со другите области од економијата. Од аспект на просторното уредување во наредниот плански период неопходни се организациски и структурни промени насочени кон воспоставување поголема рационалност во користењето на расположливиот простор за стопанска намена, набавка на модерна технологија, воведување на ефективна организација и раководење, освојување нови пазари и протежирање на загадувачки индустрии со компаративни предности во Регионот: природни ресурси, положба, инфраструктурна опременост, способни работници, пазар, капитал и традиција кои се препознатливи во вкупната физиономија на подрачјето.

Намалувањето или елиминирањето на негативните влијанија на индустријата врз животната средина подразбира развој на нови процеси и технологија на производство и модификација на еколошките перформанси на готовите производи. Расположивите показатели за развојот и разместеноста на индустриските капацитети во Регионот кој се карактеризира со богата

хидрографија на сливно подрачје и обележје на туристички простор со национално и меѓународно значење, упатуваат на потребата за воспоставување превентивен пристап во заштитата на животната средина, особено поголем степен на заштита на квалитетот на водите во Регионот. Превенцијата ќе биде насочена на изборот за видот на индустрискиот капацитет согласно законската регулатива за влијанијата врз животната средина и воведување перманентен мониторинг за еколошките влијанија на постојните производно-технолошки процеси на индустриските капацитети лоцирани во Регионот.

Во наредниот плански период индустрискиот развој се насочува кон градба на мали и средни капацитети кои имаат висока флексибилност, овозможуваат повеќенаменско користење на технологијата, производни искуства и знаења, даваат голем придонес во вработувањето, односно решавањето на технолошките вишоци, имаат помали трошоци на работење, а со тоа поголема конкурентност на производите.

Врз овие основи се предвидува развој на индустриски дејности со воспоставување на постојан мониторинг за влијанијата врз животната средина и преземање на превентивни мерки за спречување на потенцијалниот ризик.

Развојот на индустријата се очекува да биде застапен во сите општини, да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети и поголема застапеност меѓу другото и на агроиндустрискиот сектор, што ќе влијае врз зголемување на вработувањето на расположивата работна сила, подобрување на условите за живеење и повисок стандард на граѓаните во Регионот.

Врз овие основи, во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Во услови на пазарна алокација на инвестициите, менаџерските одлуки имаат решавачко значење во одредувањето на потребите и можностите за заокружување или за дисперзијата на постојните капацитети, но и за изградба на нови. Додека Државата со плански и организиран начин на ширење на инфраструктурата и на други услови за локација на производни капацитети во просторот околу градовите и општо во поширокиот рурален простор, обезбедува основи врз кои може да се очекува во Регионот да се остварува дисперзија на индустријата.

Според направената валоризација за потребата да се обезбеди простор за сместување и алокација на стопански капацитети со производна и комплементарна дејност, како определба со овој концепт се предлага следната структура на идната просторна дистрибуција на стопанските, односно индустриските капацитети:

- Алокација на индустриските објекти во рамки на постојните и идни простори предвидени со планска урбанистичка документација (генерални урбанистички планови, урбанистички планови за населени места, урбанистички планови за стопански комплекси вон населени места итн.);

- Дистрибуција на стопанските активности, пред сè индустриските и на нив комплементарните со проширување на постојните индустриски зони или оформување на нови простори за стопанска намена со помали површини за локација на дисперзирани погони или мали стопански комплекси.

Општиот став во однос на планирањето на потребните површини за индустрија и сервиси е дека треба да се уважува постојната просторно-планска документација со која веќе се резервирани површини за индустрија и услуги. При утврдувањето на идните нови површини со стопанска намена, со урбанистичката документација од пониско ниво, треба да се земат во предвид и сите останати чинители кои ја условуваат локацијата на индустријата и сервисите како што се зоните за заштита, заштитата на природните вредности, развиеноста и снабденоста со инфраструктура, поединечните и општи интереси на инвеститорот, развојните стопански програми на градовите и општините и сл.

Индустријата која е водечка стопанска дејност и двигател на развојот на вкупното стопанство има значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на “одржлив” развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на индустриски гранки засновани на принципите на еколошка заштита.

Трговија и занаетчиство

Развојот на трговијата и занаетчиството е во интерактивна спрега со динамиката на развој на вкупната економија и процесот на урбанизација како на градските средини така и на руралните населби. Со процесот на трансформација на економскиот систем врз пазарни основи остварен е подем на приватното претприемништво. Се отвараат нови приватни фирми во областа на трговијата и занаетчиството, кои според карактерот на дејноста претставуваат потенцијал за поефикасно вршење на услугите и задоволување на потребите на корисниците на услуги.

Економскиот развој, стопанската и инвестициона активност во производниот сектор и повисокото ниво на животниот стандард на населението во наредниот период ќе претставува предуслов за развој на овие услужни дејности, нивна надградба и повисок стандард и квалитет на услугите што ги нудат.

Концепцијата за развој и разместеност на трговската и занаетчиска дејност предвидува лоцирање на трговски и услужни центри и помали објекти во урбаните средини, на главните влезни и излезни правци од градовите Струга и Охрид, по должината на главните градски трговски улици, во близина на атрактивните туристичко-рекреативни локалитети придружени со комплементарни содржини и особено промовирањето на традиционалните занаети карактеристични за руралните средини.

При изработката и реализацијата на УП за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид на површина од 22,7 ха, треба да се почитуваат планските определби од Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план

на Охридско-преспанскиот регион во областа на развојот и разместеноста на трговијата и занаетчиството.

Развојот на овие дејности според концептот на Регионалниот план ќе биде насочен кон сите простори со комплементарни функции каде што постојат можности за нивно лоцирање во согласност со основните принципи на пазарно работење, одржлив развој и заштита на животната средина.

При изборот на конкретни локации за организација на терцијарните дејности основен принцип е доближување на продажниот простор и други услуги до корисниците за кои е наменета услугата, концентрација и специјализација на објектите (трговски и услужни), проширување на асортиманот на стоките и услугите и современа организација на пласманот и продажбата.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република Северна Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е етаблирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за *екстерното поврзување* на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за *интерното поврзување* во државата односно планирање и развој на патната мрежа на РС Македонија се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: Е-65, Е-75, Е-850, Е-871.

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- Е-65 што се поклопува со делови од магистралните патишта М-3, М-4 и М-5 - (СР-Блаце-Скопје-Тетово-Кичево-Требеништа-Охрид-Битола-Меџитлија-ГР) - коридор за патен сообраќај во насока север-југ,
- М-5 - (Крстосница Подмоље-Охрид-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Бабуна-крстосница Отовица-Штип-Кочани-Делчево-БГ-Звегор), со (Крак Битола-крстосница Кукуречани-ГР-Меџитлија).

Врз основа на Одлуката за категоризација на државните патишта („Службен весник на Република Македонија” број 133/11, 150/11 и 20/12) овој магистрален патен правец се преименува со ознаката:

- АЗ - Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија (граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција (граничен премин Меџитлија)-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија (граничен премин Љубаништа).

Во идната патна мрежа на Републиката, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Републиката ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција),
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија),
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - Штип - Велес -Прилеп - Битола - Ресен - Охрид- Требеништа - М4 (крак Битола -граница со Грција).

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат **регионалните патишта**, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Републиката.

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16).

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Републиката со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

1. Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

- СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР 213,5 km
- СР - Блаце-Скопје31,7 km
- СР -Кременица-Битола-Велес.....145,6 km
- БГ -Крива Паланка-Куманово84,7 km

– АЛ-Струга-Кичево-Скопје.....143,0 km

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Креница на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период меѓудругото се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Р.С. Македонија.

Според Просторниот план на Република Македонија за целосно покривање на државата со мрежа на железнички линии во состав на дефинитивниот конципиран железнички систем треба да се вклучат и секундарни врски со соседните држави. Релевантниот железнички правец за предметниот простор се вбројува како алтернативна врска за поврзување со Тирана и е врска преку:

– Битола – Охрид – Радожда.

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Р.С. Македонија се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа во Државата треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје е оспособен за прием и опрема на интерконтинентални авиони, аеродромот во Охрид е реконструиран во повисока-II категорија, а новите аеродроми што се предвидуваат во Струмица и Битола се предвидени да бидат со доминантна намена за карго транспорт на стоки.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Радиокомуникациска мрежа и антенски системи

Радиокомуникациска мрежа е јавна електронска комуникациска мрежа со која се обезбедува емитување, пренос или прием на знаци, сигнали, текст, слики и звуци или други содржини од каква било природа преку радиобранови. Основни елементи на примопредавателниот систем се: антените, антенските столбови, водови, засилувачи и друго.

Јавните електронски комуникациски мрежи треба да се планираат, поставуваат, градат, употребуваат и слично под услови утврдени со Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него, прописите за просторно и урбанистичко планирање и градење, прописите за заштита на

животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската Унија.

Изложеноста на јавноста на нејонизирачко електромагнетно зрачење со пуштањето во работа на антенски систем не треба да ги надминува вредностите пропишани со Упатството за гранични вредности при изложеност на нејонизирачко зрачење издадено од Меѓународна комисија за заштита од нејонизирачко зрачење (ICNIRP – International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Агенцијата за електронски комуникации врши контрола со мерење на нејонизирачкото електромагнетно зрачење, со цел да ја утврди усогласеноста на антенските системи со граничните вредности.

Оператори на мобилната телефонија во Републиката се М-Телеком, А1 Македонија, Лајкамобајл и Телекабел. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура.
- Подготовка на проекти за развој на мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот.
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион, покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Кабелска електронска комуникациска мрежа - се користи за дистрибуција на јавни електронски комуникациски услуги до крајниот корисник. Пристапниот дел на мрежата е изграден од кабли (од бакарни парици, коаксијални, хибридни коаксијално-оптички и/или оптички) и придружни дистрибутивни и изводни точки: канали, цевки, кабелски окна/шахти, надворешни ормари и др.

Јавната кабелска електронска комуникациска мрежа и придружните средства треба да се планираат, проектираат, поставуваат и градат на начин кој нема да ја попречува работата на другите електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како ни обезбедувањето на другите електронски комуникациски услуги.

Изградбата на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства треба да обезбеди:

- заштита на човековото здравје и безбедност,
- заштита на работната и животната средина,
- заштита на просторот од непотребни интервенции,
- заштита на инфраструктурата на изградените јавни електронски комуникациски мрежи,
- унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи.

АД “Македонски Телекомуникации” и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни комуникациони услуги, јавни говорници и др. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената електронска комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Охрид.

Операторите на јавна кабелска електронска комуникациска мрежа треба да обезбедат можност за широкопојасен пристап до услуги (broadband) со големи брзини на: 100% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 30 Mbps и најмалку 50% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 100 Mbps.

За сите корисници, изградената електронска комуникациска инфраструктура за пренос со големи брзини треба да им овозможи слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до градбите под еднакви и недискриминаторски услови.

Заштита на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот” пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на одржливиот развој. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Со изработката на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид и имплементација на параметрите за уредување на просторот ќе се обезбеди:

- Рационално и ефикасно користење на градежното земјиште и поефикасно искористување на постојната ангажирана површина, како и површината на предвиденото проширување;
- Ефикасно сообраќајно поврзување, планско уредување и екипирање на населбата со комунална инфраструктура и неопходните функционални содржини;

- Стимулација на населението за траен опстанок во матичната средина преку целосна афирмација на најбитните аспекти на живеењето и стопанисувањето и се создава неопходна социјална и економска сигурност;
- Се запазуваат и афирмираат културните и природните посебности и вредности и се запазува квалитетот на животната средина во селските подрачја.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

На подрачјето на Охридско-преспанскиот регион не се воспоставени мерни места за следење на квалитетот на воздухот, што ја отежнува проценката на реалната состојба и истовремено ја наметнува потребата од интегрирање компонентата на управување со квалитетот на воздухот во урбанистичкото планирање. Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии. Да се изведуваат енергетски ефикасни објекти.

Процесот на еутрофикација предизвикан од директната емисија на отпадни води во Охридското Езеро, како и од вливот на загадените притоки во него, може значително да влијае врз вкупната рамнотежа и видовите на застапена флора и фауна во езерото. Создадените отпадни води треба да бидат приклучени на колекторот за заштита на Охридското Езеро, но доколку не постојат услови за приклучување на колекторскиот систем да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води. Задолжително испитување на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот.

При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности. Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените работи и ископувања и нивно покривање со вегетација. Мерките за контрола на ерозивните процеси за време на изградбата вклучуваат примена на оградувања на нагибите.

Уредување на комплексот со заштитно и украсно зеленило. При изборот на вегетацијата да се даде приоритет на видовите (автохтони) со висок биоаккумулативен капацитет за загадувачки материи.

На просторот на Охридско-Преспанскиот регион, влијанието на бучавата врз луѓето и биодиверзитетот е се поизразено, поради големата концентрација на низа активности во функција на туризмот кои продуцираат интензивна бучава. Потребно е да се преземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

Да се спроведе организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите. При изработка на предметната документација да се имплементираат плански мерки за заштита на биодиверзитетот.

Заштита на природното наследство

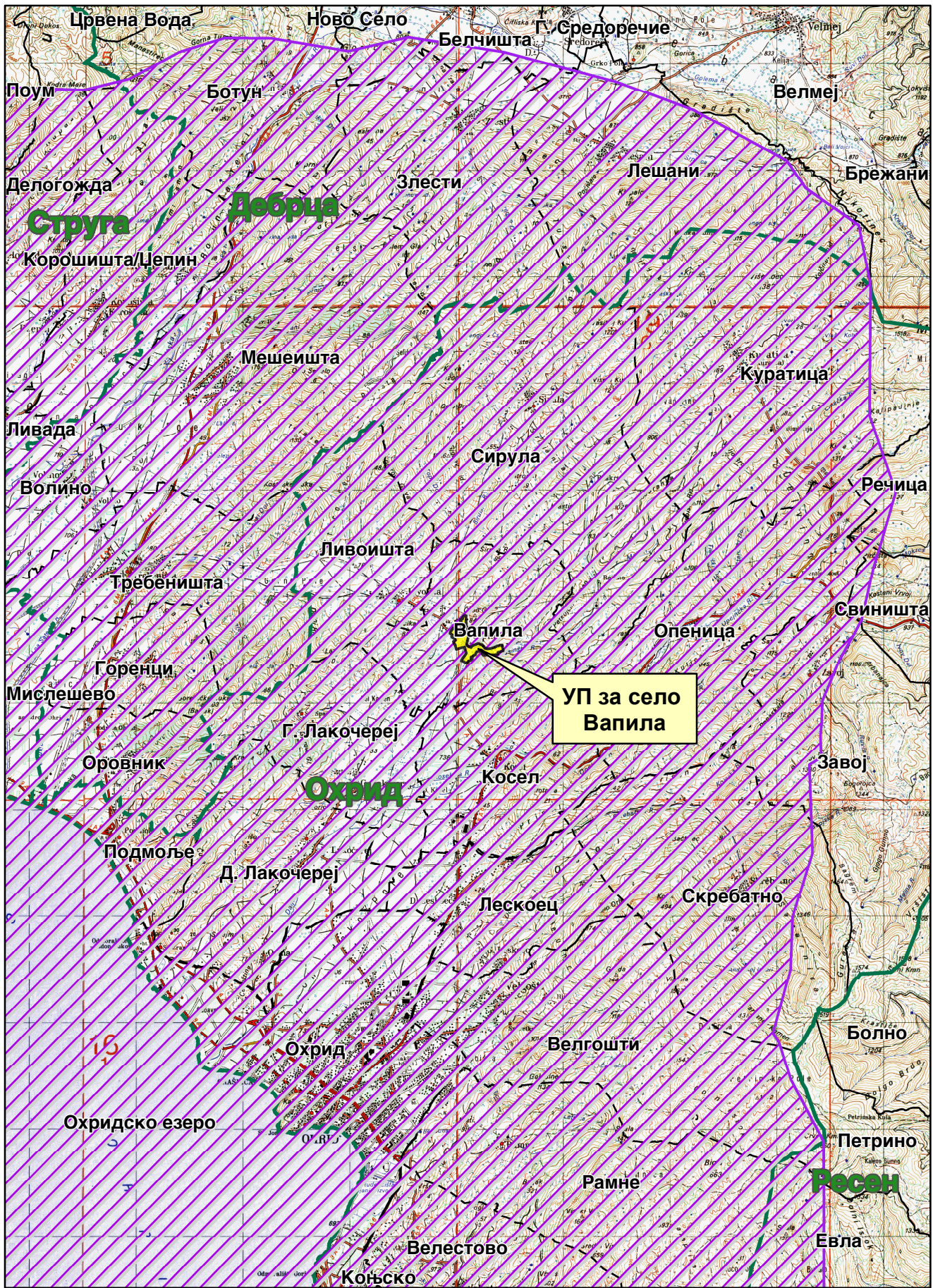
Од областа на **заштита на природата** (*природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност*), Урбанистичкиот план за село треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион на тој начин што, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштитата на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилен избор на соодветна локација.

Според Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, број.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12,13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21) и Законот за животната средина (Службен весник на РМ, број.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот кои треба строго да се почитуваат.

Светско природно и културно наследство во Охридскиот регион

 Граница на УНЕСКО (согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион-Сл.в. на РМ, бр.75/2010)

Во Охридско-Преспанскиот регион, покрај постојните 19, со Републички акт, односно решение заштитени објекти, предвидени (предложени) се и 25 нови простори кои според своите карактеристики и природни вредности треба да се стават под соодветен режим на заштита.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот предложен за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10), Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на Република Северна Македонија, број 45/20), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Организација.

При изработка на планската документација да се побара мислење од Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерство за култура, за утврдување на заштитната зона во која се наоѓа предметната локација и да се почитуваат одредбите од Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (заштитната зона, режими на заштита, мерки за заштита, дозволени односно забранети активности и други параметри релевантни за конкретниот опфат).

При изработката на планската документација да се испита дали предметната локација се наоѓа во подрачје на значаен видов биодиверзитет и соодветно на добиените податоци да се превземат мерки за заштита.

Доколку при изработка на Урбанистичкиот план за село или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат следните мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;

- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Закон за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на нашата држава, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Охрид за потребите на Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион, кој е разработка на Просторниот план на Република Македонија, изготви Заштитно конзерваторски основи за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

Охридско-преспанското подрачје изобилува со исклучително богати слоеви од културно наследство, напластени од најдалечното минато, праисториски населби, споменици од античкиот и византискиот период, бројни цркви и манастири од средновековието, богатство на локални традиции, обичаи, архитектура и уметнички дела.

На подрачјето на анализираното подрачје во рамки на катастарската општина Вапила, припаѓаат незаштитени недвижни добра за кои не се донесени Решенија, а кои поседуваат елементи според кои треба да бидат валоризирани, категоризирани и за кои ќе биде определен соодветен режим за заштита:

1. *Археолошки локалитет “Манастириште”, с.Вапила, среден век, црква;*
2. *Археолошки локалитет “Умалиште”, с.Вапила, римско време, депо на монети.*

Анализираното подрачје, се наоѓа во непосредна близина на значајно културно наследство и локацијата според Просторниот план на Охридско - преспанскиот регион, (разработка на Просторниот план на Република Македонија), се наоѓа во простор со културен предел и верски објекти каде треба да се почитуваат одредбите за заштита согласно законот.

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарските општини, се евидентирани следните локалитети:

КО Вапила - *Манастириште*, средновековна црква, на 2,5km северозападно од селото, на падините од планинскиот предел Широк Камен се гледаат остатоци од разурната црква; *Умалиште*, депо на монети од римско време, на левата страна на долината што лежи во подножјето на планината Умалиште случајно е откриено депо на римски монети што иницира можност на овој простор да бил сместен логор.

Според Просторниот план на Република Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените *локалитети со културно наследство* и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот претставува отворена можност за учество на чинители кои имаат заеднички интереси и интеракциски односи. **Туризмот во Охридско-Преспанскиот регион претставува дејност од посебен интерес.**

Ваквиот природ подразбира дека општата интегративна заложба во креирањето на туристичкиот развој и организацијата на туристичките простори во рамките на **Охридско-Преспанскиот регион** ќе се темели и на усвоените просторни решенија во сферите кои се во непосредна врска со туристичкиот развој.

¹ МАНУ Скопје, 1996г.

Појдовна основа на концептот за развој на туризмот и организација на туристичките простори претставува значењето на природното и антропогено наследство. Туризмот има битна улога во унапредувањето и витализацијата на просторните ресурси. Положбата на регионот ги отвора можностите во поглед на контактоста, транзитноста и поливалентноста. Важна појдовна основа е и недоволната застапеност на туристичките потенцијали на туристичкиот пазар, како и конјуктурата на туристичката посетеност.

Развојот на туризмот во овој регион се темели на природните и антропогените фактори кои во локациска смисла овозможуваат издржана диференциација на посебни видови туризам и соодветни активности.

Овој регион е туристички најатрактивен во РС Македонија.

Сместувачките капацитети во првите пет години треба да го достигнат нивото од 1990 година. Тоа значи со годишен пораст од 3,5%, бројот на легла ќе изнесува 80.000.

Во рамките на туристичката регионализација на РС Македонија, **Охридско-Преспанскиот регион е дефиниран како еден од 10-те туристички региони, кој е особено значаен поради тоа што има и меѓународен карактер.**

Систематизацијата на туристичките просторни единици базирана на предложената регионализација во Просторниот план на Република Македонија е подетално разработена согласно просторната распределба на туристичките зони и локалитети. Со Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион утврдени се следните туристички зони: Зона Преспа, Зона Преспа II, Зона Дебарца, Зона Галичица, Зона Дримско-Глобочишка, Зона Јабланица, Зона Струга и Зона Охрид.

Предметната локација припаѓа на Зона Охрид со 29 туристички локалитети. Локалитетот припаѓа на туристичките простори со меѓународно значење. Комплексната туристичка понуда на овој локалитет дава можности за развој на повеќе видови туризам како што се езерски, риболовен, рурален и др.

Туристичкиот развој подразбира зачувување на животната средина затоа што не е можен туристички развој во средина во која се нарушени односите во екосистемите.

Со оглед на тоа што поголем дел од туристичките локалитети просторно се сместени во крајбрежните појаси на езерата, активностите во нив треба да се усогласат со режимите и мерките за заштита кои се дефинирани за појасите од 300, 500 и 1000 метри оддалеченост од бреговата линија. Тие произлегуваат од определбите на националната, меѓународната регулатива, особено од **препораките на УНЕСКО**. Според тоа, уредувањето на овие простори треба да се базира на сеопфатно истражување и анализа и планските решенија со интегрирана стратешка оценка на влијанија, односно оценка на влијанија врз животната средина.

Туризмот мора да го заштитува просторот од другите некомплементарни активности со кои доаѓа во просторна колизија, но исто така и од самиот себе, за да го зачува основниот ресурс на кој го темели својот развој. Еден од најважните начини на контролирање на просторниот развој на туризмот е по пат на утврдување на носечкиот капацитет на туристичкиот простор.

Капацитетите на сместувачките капацитети на крајбрежјата на Регионот треба да се проектираат во рамките на 65 000 легла, а имајќи ги предвид капацитетите на плажите и другите просторни содржини, вкупниот број на легла треба да изнесува 80 000.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за која се наменети условите за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, се наоѓа во простори со висок степен на загроеност од воени дејства. Тоа се простори кои во случај на војна би се нашле во зафатот на стратегиските насоки на нападот на агресорот. Истовремено тоа се насоки кои се совпаѓаат со природните комуникациски коридори во кои се сконцентрирани најразвиените физички структури и се со најгуста населеност. Оттука во случај на војна во овие простори може да се очекува висок степен на повредливост на физичките структури, луѓето и материјалните добра.

Согласно Законот за заштита и спасување, **задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување кои опфаќаат урбанистичко-технички и хуманитарни мерки.**

Согласно Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија" број 93/12 - пречистен текст, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18), мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот и проектирање и изградба на објектите, на начин кој го уредува Владата со подзаконски акт.

Засолнувањето опфаќа планирање, изградба, одржување и користење на јавните засолништа, одржување и користење на изградените засолништа и на другите заштитни објекти за заштита на населението, материјалните добра и културното наследство на Републиката. Јавните засолништа се планираат согласно со програмата на Владата за мерките за заштита и спасување и програмата на единиците на локалната самоуправа за мерките за заштита и спасување, а истите се вградени во урбанистичките планови.

Јавните засолништа според отпорноста се градат како засолништа за основна заштита, во согласност со техничките нормативи за изградба на јавни засолништа што ги донесува директорот на Дирекцијата.

Државата има обврска за изградба на јавни засолништа само во случај на исклучително загроени објекти што ќе ги утврди Дирекцијата врз основа на геолошко- хидролошките и сеизмичките карактеристики на земјиштето и на капацитетот на задоволување на потребите за засолнување. Единиците на локалната самоуправа имаат обврска да градат јавни засолништа со кои ќе ги задоволат потребните капацитети за засолнување на луѓето, материјалните добра и културното наследство на своето подрачје.

Начинот на изградба на јавните засолништа и одржувањето и користењето на веќе изградените засолништа и други заштитни објекти и определување на потребниот број на засолнишни места со уредба ги уредува Владата.

Сеизмичките појави - земјотресите се доминантни природни непогоди во Државата, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, на десет сеизмички жаришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања. Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвификација, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните комуникации, како што се коридорите север - југ и исток - запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VII – X степени на МКС -64).

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со **VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси**.

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природни катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за заштита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата територија на државата, поради присутниот сеизмички хазард, како и изложеноста на други природни катастрофи. Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на целата Држава, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се преземат соодветни мерки за **заштита од пожари**, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случај на пожари.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, предметната локација во случај на пожар ќе ја опслужуваат противпожарни единици од **градот Охрид**.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на

пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;
- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материи;
- широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гаснење на пожарите.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

При појава на природни стихии, како што се **поплавите**, секое организирано општество превзема активни и пасивни мерки за организирана одбрана.

Појавата на **поплави** првенствено е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив, сепак, доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- однапред разработен план;
- сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- сигурни прогностички информации за очекуваните сосотојби;

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Едно од можните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од можните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

Потребна е доследна примена на основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот:

- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;

- дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- процена на загроеноста на луѓето и материјалните добра;
- утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загроеност.

Со примена на оваа методолошка постапка може да се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:

- максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- вградување на мерките на кои се заснова организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;
- интегрирање на елементите на загроеноста на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- Потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компатибилен на системот МАРС на Европската унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.
- Потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

Во процесот за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина-СОВЖС), покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за СОВЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните позитивни и негативни влијанија од реализацијата на планскиот документ врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

СОВЖС се подготвува во согласност со националната легислатива и одредбите од друга релевантна меѓународна легислатива, која е инкорпорирана во националната, во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони.

Целта на СОВЖС постапката е да се процени дали планскиот документ е во согласност со поставените цели за животна средина на национално и меѓународно ниво. Целите на стратегиската оцена на влијанието врз животната средина се прикажани преку статусот на: населението, социо-економски развој, човековото здравје, воздухот, климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Најдобро е процесот на стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел навремено да се земат во предвид целите на животната средина при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина се спроведува во неколку фази, од кои првата е **Утврдување на потреба од спроведување на СОВЖС** (дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина) согласно со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Оваа фаза претставува изготвување на Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат со имплементација на овој Урбанистички план за село, може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни

влијанија, како и генерални мерки за заштита, намалување и ублажување на негативни влијанија се следните:

- Изградбата на планираните објекти во рамките на планскиот опфат, се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот, социо-економски развој.
- Со имплементација на Урбанистичкиот план за селото ќе има и негативни влијанија врз животната средина, посебно во фазата на градба на планираните објекти. Влијанијата што ќе се јават во фаза на градба (емисии на штетни материи во воздухот, можни штетни влијанија врз почвата (директни и индиректни), емисии на бучава, отпад и влијанија врз флората и фауната), ќе бидат локални и со ограничен временски рок.
- Влијанијата кои би можеле да се појават во фазата на експлоатација се нарушување на квалитетот на воздухот, водите и почвата како резултат на емисија на загадувачки материи, зголемени нивоа на бучава и вибрации и несоодветно управување со отпадот. Мерки за заштита од овие влијанија се наведени во секторските области: водостопанство и водостопанска инфраструктура и заштита на животната средина.
- Неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандардите за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Низ планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид минува постојниот преносен 110kV далновод Струга-Охрид-Ресен, заради што при изработка на документацијата треба да се почитуваат позитивните закони и правилници. Планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид нема конфликт со останатите постојни и планирани енергетски водови.
- Урбанистичкиот план за село нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Просторот кој е предмет на разработка на Урбанистичкиот план за селото, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство. **Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион.** Мерки и режими за заштита на просторот на кој се наоѓа предметната локација се наведени во секторската област: заштита на природно наследство.
- Во делот за заштита на културното наследство, културното наследство е наведено на ниво на катастарска општина, поради што при изработка на документацијата потребно е да се утврди дали на предметната локација има културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански

мерки за заштита на истото и да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива.

- Со имплементацијата на Урбанистичкиот план за селото не постои можност за појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на градба, ниту во фазата на експлоатација, поради доволната оддалеченост на планскиот опфат од границите на Државата.
- Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии се наведени во секторската област: Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи.

При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, задолжително да се земат во предвид претходно наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион кој е разработка на Просторниот план на Република Македонија.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата и "Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион", како негова разработка, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- Државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- Енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- Градежните објекти важни за државата;
- Капацитетите за користење на природните ресурси;
- Намената и користењето на површините;
- Основите на долгорочната политика на урбанизација;
- Мрежата на големата инфраструктура.

Во однос на намената на површините, определбите на Просторниот план на Државата и Просторниот план на Регионот се:

- При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија);
- Изградбата на викенд зони, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели;
- Просторите во близина на пороите да се исклучуваат од зони за изградба на објекти и истите да се заштитуваат од можните излевања и наноси со предвидување на заштитни зелени површини.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој;
- рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација;
- почитување на определбите за заштита на животната средина, природното и културното наследство;
- насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Условите за планирање на просторот се наменети за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид. Површината на планскиот опфат согласно Предлог Планската програма изнесува од 22,7 ha и неговата местоположба е дефинирана во рамките на прикажан графички прилог.

Дефинирањето на границите на планскиот опфат, со површина на истиот, ќе се утврди со одобрената Планската програма. Се задолжува Општина Охрид, по донесување на планот, да достави информација до Агенција за планирање на просторот и Министерство за животна средина и просторно планирање за конечниот плански опфат.

Во граници на планскиот опфат се предвидуваат намени на земјиштето согласно Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Низ планскиот опфат поминува траса на локален пат за којшто се издадени Услови за планирање на просторот за „Проект за инфраструктура за реконструкција на патниот правец Косел - Вапила - Ливоишта, општина Охрид“ со технички број Y07614.

Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10), Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на Република Северна Македонија, број 45/20), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Организација.

Локацијата се наоѓа во границите на Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со “Просторниот план на Република Македонија” и со определбите кои се разработени во “Просторниот план на Охридско - Преспанскиот регион”.

При изработка на **Урбанистичкиот план за село**, треба да се земат во предвид горенаведените забелешки и следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион:

Економски основи на просторниот развој

- Организацијата, намената и функциите на економските дејности во просторот на Охридско-Преспанскиот регион треба да се темели на новиот пристап на плански развој поставен врз принципите на одржлив развој со што примарен станува квалитетот на животното опкружување, односно повнимателен однос спрема природните, културните и создадените ресурси.

- При изработката и реализацијата на УП за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид на површина од 22,7 ха ќе биде во функција на развој на туризмот во локалната економија согласно Просторниот план на Охридско-Преспанскиот регион, треба да се почитуваат предложените плански определби за заштита на животната средина и одржлив развој почитувајќи ја соодветната законска регулатива.
- Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на планскиот опфат на селото.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на Државата е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Големоезерскиот реон поделен на 3 микрореони.
- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- При обезбедувањето на потребните количини на вода селото потребно е синхронизирана изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода, рационално користење на водата преку имплементирање на современи технички решенија во управувањето со водоснабдителниот систем.
- Околу изворникот кој ќе се користи за водоснабдување на селото да се оформат заштитни зони и да се дефинира режим на заштита во границите на заштитните зони.
- Заради значењето и важноста на Охридското Езеро како споменик на природата, секој субјект во сливот на Езерото е должен да го спречува загадувањето на водите и да избегнува активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици за човековото здравје и за животната средина. Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно да бидат доведени до квалитет према “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”.
- Доколку во границите на планскиот опфат на селото постојат стопански капацитети кои од технолошкиот процес испуштаат отпадни води кои поради својот квалитет може да го оневозможат функционирањето на

пречистителната станица или да предизвикаат проблеми во функционирањето на канализациската мрежа, стопанскиот субјект мора да изврши предтретман на водите.

- Низ планскиот опфат на селото минуваат Вапилска Река. При изработката на планската документација за селото да се обезбеди заштитен појас покрај водотекот во согласност со Законот за води.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Низ планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид минува постојниот преносен 110kV далновод Струга-Охрид-Ресен, заради што при изработка на урбанистичката и проектна документација треба да се почитуваат: "Законот за енергетика" (Службен весник на РМ број 96/2018, членови 203 и 204) и "Правилник за изградба на надземни електроенергетски водови со номинален напон од 1kV до 400kV" (Службен лист на РМ бр.25/2019 год.).
- Планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид нема конфликт со останатите постојни и планирани енергетски водови.
- За селото потребно е да обезбеди сигурно и непрекинато снабдување со електрична енергија со напон кој ќе биде во дозволените граници.

Урбанизација и мрежа на населби

- Неопходно е почитување на определбите на Просторниот план во однос на дестимулација на проширување на градежното земјиште од една и поефикасно и порационално искористување на постојната ангажирана површина од друга страна.
- При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).
- Изградбата на викенд населби, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели.
- Усогласување на густините на населеност, изграденост и спратност, со принципите на хумано живеење и рационално искористување на просторот и урбаните содржини согласно со сите видови на заштита.

Домување

- Основна определба на станбената изградба во областа на домувањето за Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, во планираниот период треба да биде реализација на зацртаните цели на концепцијата на домувањето во зависност од потребите и економските можности.
- Стандардите за овозможување на потребен и квалитетен станбен простор согласно ППРМ за селото треба да се заснова на нормативите зацртани во ППРМ и тоа: 20 - 25 m²/жител станбена површина, 40 - 80 m²/стан (оптимална

големина), 100% опременост на станот со инсталации и потполно елиминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд.

Јавни функции

- Организацијата на **јавните функции при изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид**, треба да се развива во следните насоки:
 - Овозможување достапност на функциите до сите граѓани во регионот;
 - Обезбедување на воедначен квалитет на пружените услуги;
 - Прилагодување на програмата на јавните служби на локалните карактеристики како и можност за избор на модалитет и вид на услуга.

Индустрija

- Од аспект на просторното уредување во наредниот плански период неопходни се организациски и структурни промени насочени кон воспоставување **поголема рационалност во користењето на расположивиот простор за стопанска намена**, набавка на модерна технологија, воведување на ефективна организација и раководење, освојување нови пазари и протежирање на незагадувачки индустрии со компаративни предности во Регионот.
- Расположивите показатели за развојот и разместеноста на индустриските капацитети во Регионот кој се карактеризира со богата хидрографија на сливно подрачје и обележје на туристички простор со национално и меѓународно значење, упатуваат на потребата за воспоставување превентивен пристап во заштитата на животната средина, особено поголем степен на заштита на квалитетот на водите во Регионот. **Превенцијата ќе биде насочена на изборот за видот на индустрискиот капацитет согласно законската регулатива за влијанијата врз животната средина и воведување перманентен мониторинг за еколошките влијанија на постојните производно-технолошки процеси на индустриските капацитети лоцирани во Регионот.**
- Со Регионалниот просторен план се предвидува обезбедување простор за алокација на капацитети со производна и комплементарна дејност во рамки на:
 - постојните и идни простори предвидени со планска урбанистичка документација (генерални урбанистички планови, урбанистички планови за населени места, урбанистички планови за стопански комплекси вон населени места и т.н.).
- Дистрибуција на стопанските активности, пред сè индустриските и на нив комплементарните со проширување на постојните индустриски зони или оформување на нови простори за стопанска намена со помали површини за локација на дисперзирани погони или мали стопански комплекси.
- При утврдувањето на идните нови површини за стопанска намена, со урбанистичката документација од пониско ниво, треба да се земат во предвид и сите останати чинители кои ја условуваат локацијата на индустријата и сервисите како што се зоните за заштита, заштитата на природните вредности, развиеноста и снабденоста со инфраструктура, поединечните и општи

интереси на инвеститорот, развојните економски програми на градовите и општините и сл.

Трговија и занаетчиство

- При изработката и реализацијата на УП за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид на површина од 22,7 ha, треба да се почитуваат планските определби од Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион во областа на развојот и разместеноста на трговијата и занаетчиството.
- Развојот на овие дејности според концептот на Регионалниот план ќе биде насочен кон сите простори со комплементарни функции каде што постојат можности за нивно лоцирање во согласност со основните принципи на пазарно работење, одржлив развој и заштита на животната средина.
- При изборот на конкретни локации за организација на терцијарните дејности основен принцип е доближување на продажниот простор и други услуги до корисниците за кои е наменета услугата, концентрација и специјализација на објектите (трговски и услужни), проширување на асортиманот на стоките и услугите и современа организација на пласманот и продажбата.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
АЗ - Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија (граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција (граничен премин Меџитлија)-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија (граничен премин Љубаништа).
- При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и 163/16, 152/15, 31/16 и 163/16).

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Планскиот опфат за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите.
- Да се уредат зелените површини во границите на планскиот опфат, со видови (автохтони) со висок биоакумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материи во воздухот и почвата.
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- Да се предвидат соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена.
- Да се контролира квалитетот на пречистените отпадни води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со пропишаните гранични вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.
- Да се изведуваат енергетски ефикасни објекти и да се применуваат најдобри достапни технологии во процесот на производство.
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот предложен за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила,

Општина Охрид, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

- Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите од Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10), Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (Службен весник на Република Северна Македонија, број 45/20), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Организација.
- При изработка на планската документација да се побара мислење од Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерство за култура, за утврдување на заштитната зона во која се наоѓа предметната локација и да се почитуваат одредбите од Планот за управување со Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (заштитната зона, режими на заштита, мерки за заштита, дозволени односно забранети активности и други параметри релевантни за конкретниот опфат).
- Доколку при изработка на Урбанистичкиот план за село или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрошено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

- Согласно податоците од Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Охрид преку Заштитно конзерваторски основи за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење како и податоците од Археолошката карта на Република Македонија², подрачјето на катастарската општина Вапила има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- При изработка на планска документација од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18,20/19), односно

² МАНУ Скопје, 1996г.

веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Во рамките на туристичката регионализација на Република Македонија, Охридско-Преспанскиот регион е дефиниран како еден од 10-те туристички региони, кој е особено значаен поради тоа што има и меѓународен карактер.
- Предметната локација припаѓа на Зона Охрид со 29 туристички локалитети. Локалитетот припаѓа на туристичките простори со меѓународно значење. Комплексната туристичка понуда на овој локалитет дава можности за развој на повеќе видови туризам како што се езерски, риболовен, рурален и др.
- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за изработка на Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за Урбанистички план за село Вапила, КО Вапила, Општина Охрид, задолжително да се земат во предвид претходно наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион кој е разработка на Просторниот план на Република Македонија.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

-разработка-

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА ОХРИДСКО-ПРЕСПАНСКИОТ РЕГИОН

2005-2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

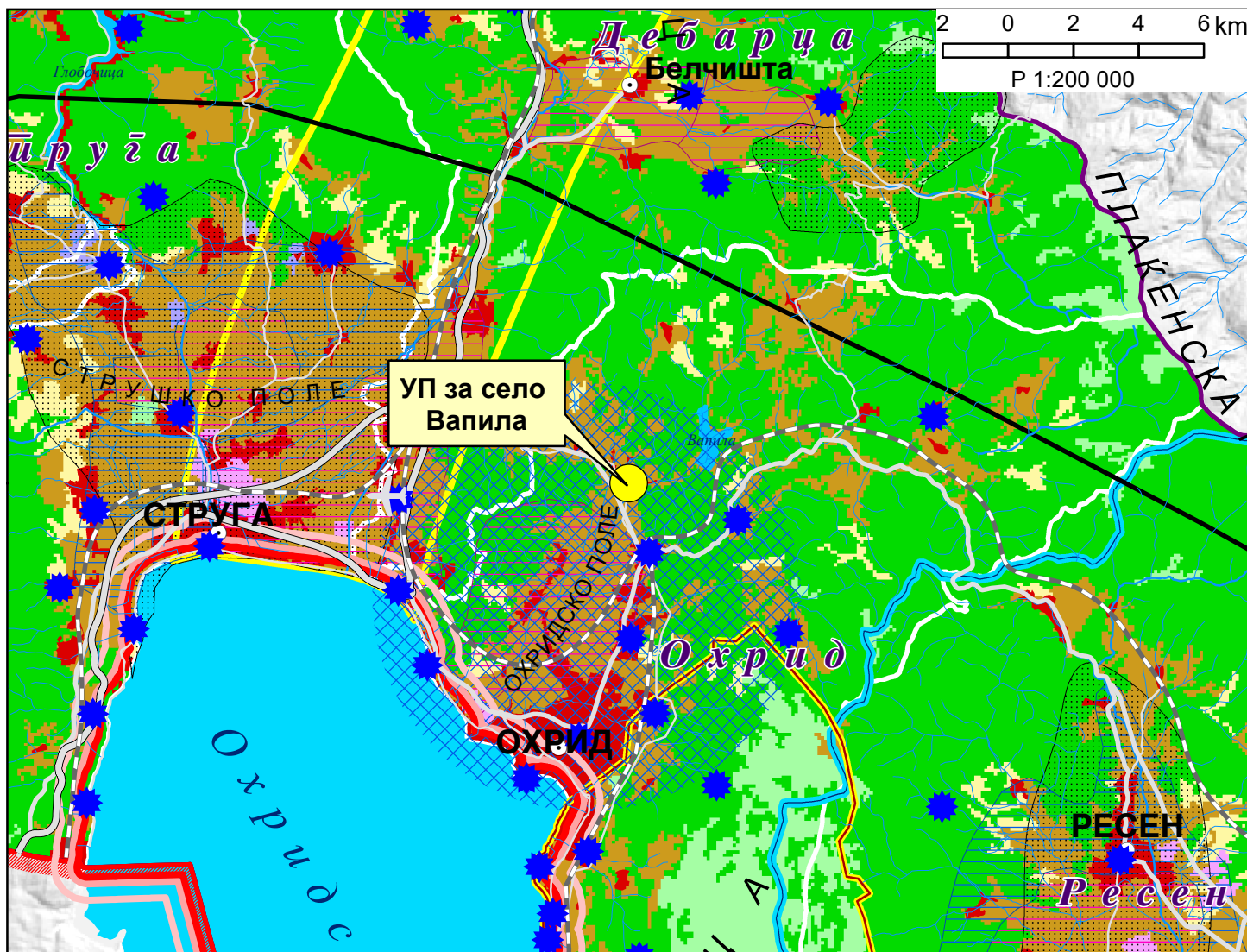
Синтезни карти

Користење на земјиштето

Карта: A2110819

Легенда:

граница на опфат	шума и шумско земјиште	национален парк	транзитен коридор
река	ливада	Преспа парк	аеродром
природно езеро и акумулација	пасиште	подрачје на UNESCO	автопат
Заштитни зони	земјоделско земјиште	туристички локалитет	магистрален пат
300 метри	овоштарник	туристички простор од меѓународно значење	регионален пат
500 метри	лозје	зона за експлоатација на минарали	железница
1000 метри	непродуктивно земјиште	наводнувана површина	
		наводнувана површина по 2020 г.	

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

-разработка-

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА ОХРИДСКО-ПРЕСПАНСКИОТ РЕГИОН

2005-2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта: A2110820

Легенда:

- центар на мезорегион со специфични функции
- центар на микрорегион
- центар на просторно-функционална единица
- рурален општински центар
- граница на опфат
- општинска граница

Оски на развој

- јужна
- северна

Култура

- библиотека
- дом на култура
- музеј
- други културни манифестации

Здравство

- примарна здравствена заштита
- секундарна здравствена заштита

Образование

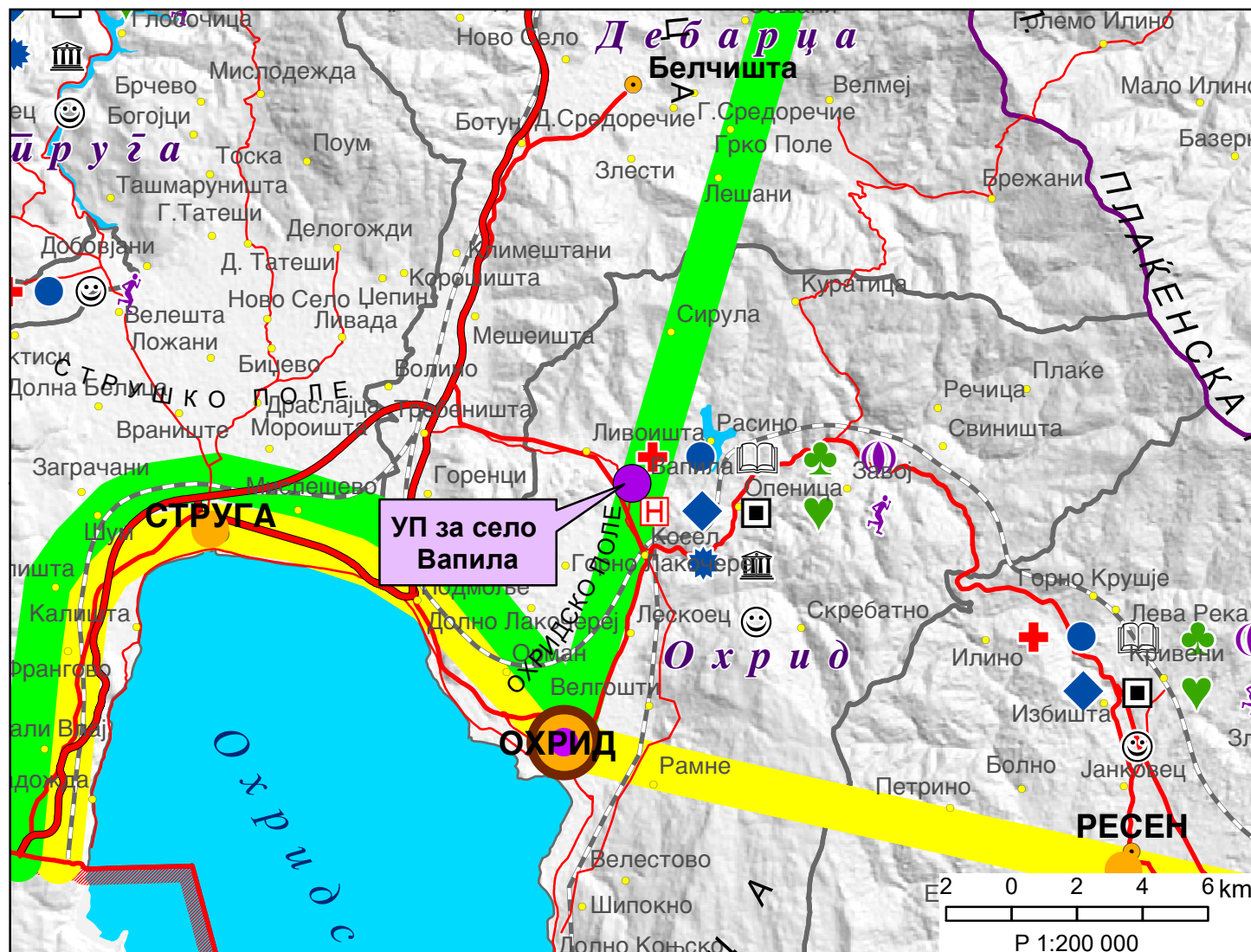
- основно
- средно
- високо

Социјална заштита

- дом
- детска градинка

Физичка култура

- објект на физичко воспитување во воспитно образовна институција
- објект за спорт и рекреација

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

-разработка-

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА ОХРИДСКО-ПРЕСПАНСКИОТ РЕГИОН

2005-2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

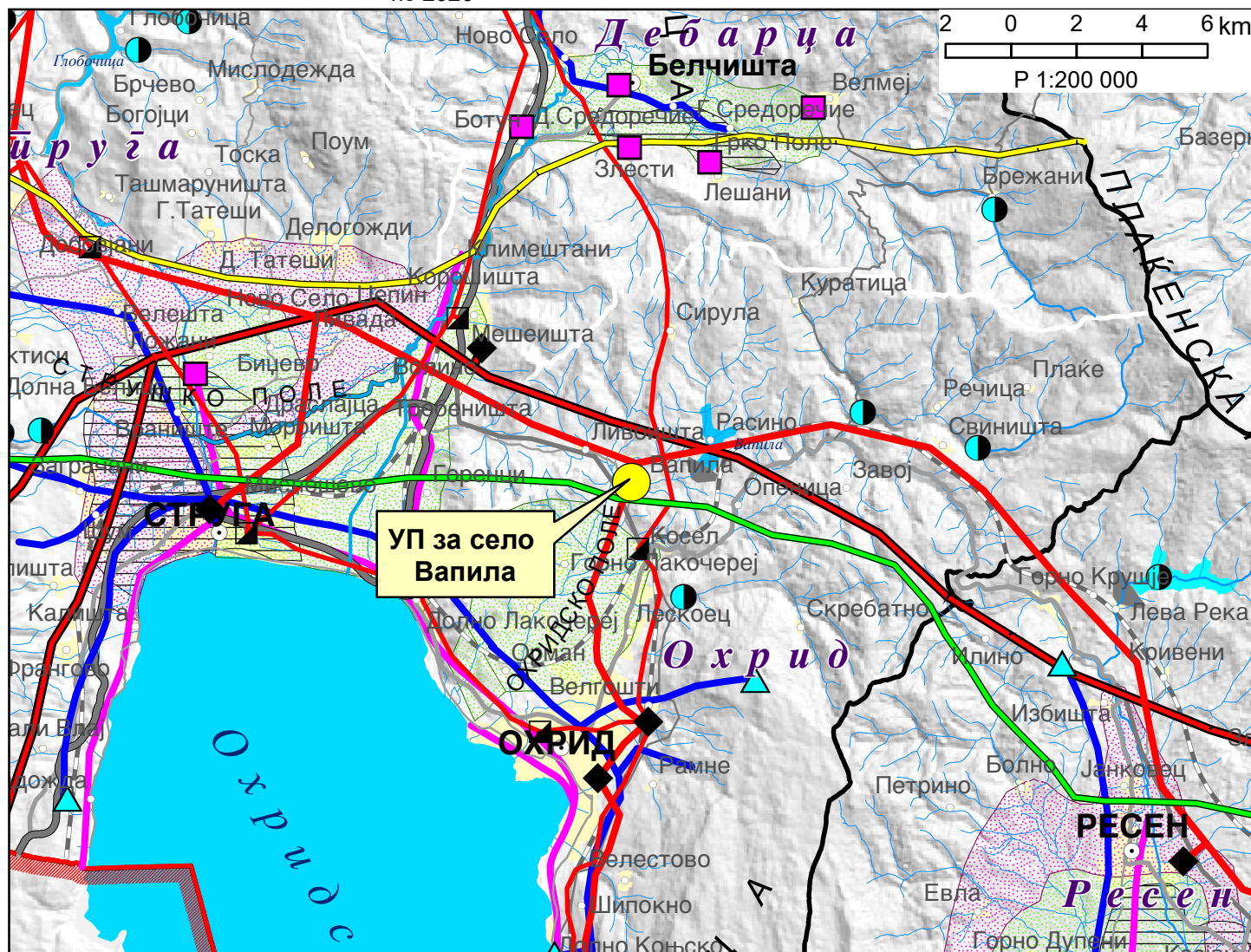
Синтезни карти

Водостопанска и енергетска инфраструктура

Карта: A2110821

Легенда:

граница на опфат	старо корито-р.Сатеска	брана	далновод 400 kV
општинска граница	водостопанско подрачје	акумулација	далновод 110 kV
автопат	извориште	акумулација по 2020	далновод 35 kV
магистрален пат	водоводен систем	хидроелектрана	гасоводен систем
регионален пат	канализационен систем	мала хидроелектрана	нафтовод АМБО
железница	пречистителна станица	рудник	
природно езеро	одводнувана површина	трафостаница 400 kV	
река	наводнувана површина	трафостаница 110 kV	
	наводнувана површина по 2020	трафостаница 35 kV	

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

-разработка-

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА ОХРИДСКО-ПРЕСПАНСКИОТ РЕГИОН

2005-2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

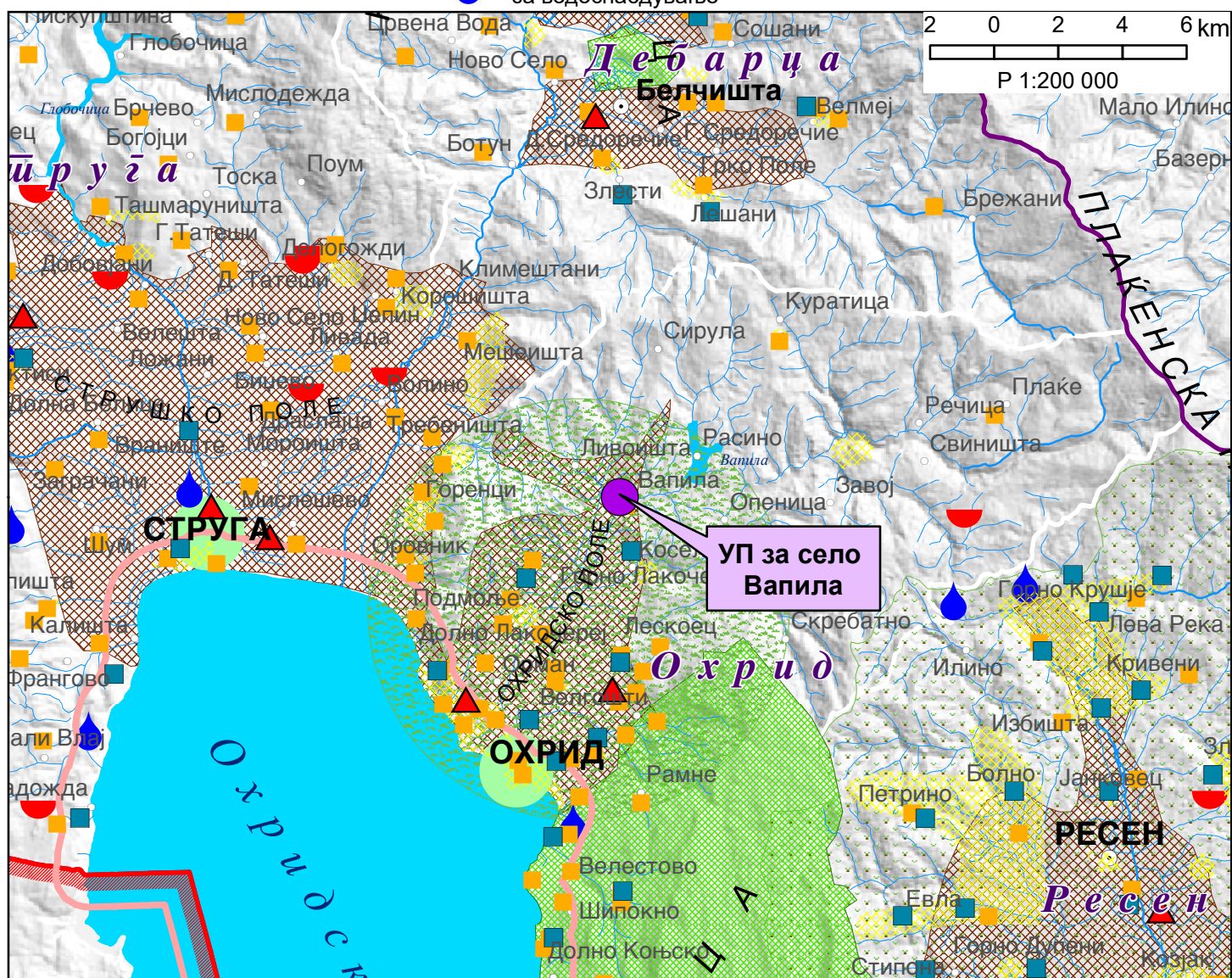
Синтезни карти

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Карта: A2110822

Легенда:

	граница на опфат		регион за управување со животната средина		Културно наследство
	општинска граница		заштита на простор со природни вредности		Унеско
	река		заштита на земјоделско земјиште		поединечен споменик
	природно езеро и акумулација		природен коридор		заштитена археологија
	рекултивација на деградиран простор		заштитна крајбрежна зона		простор со режим на заштита
	интегрирано спречување и контрола на загадување		Преспа парк		
			заштитни зони на извори за водоснабдување		

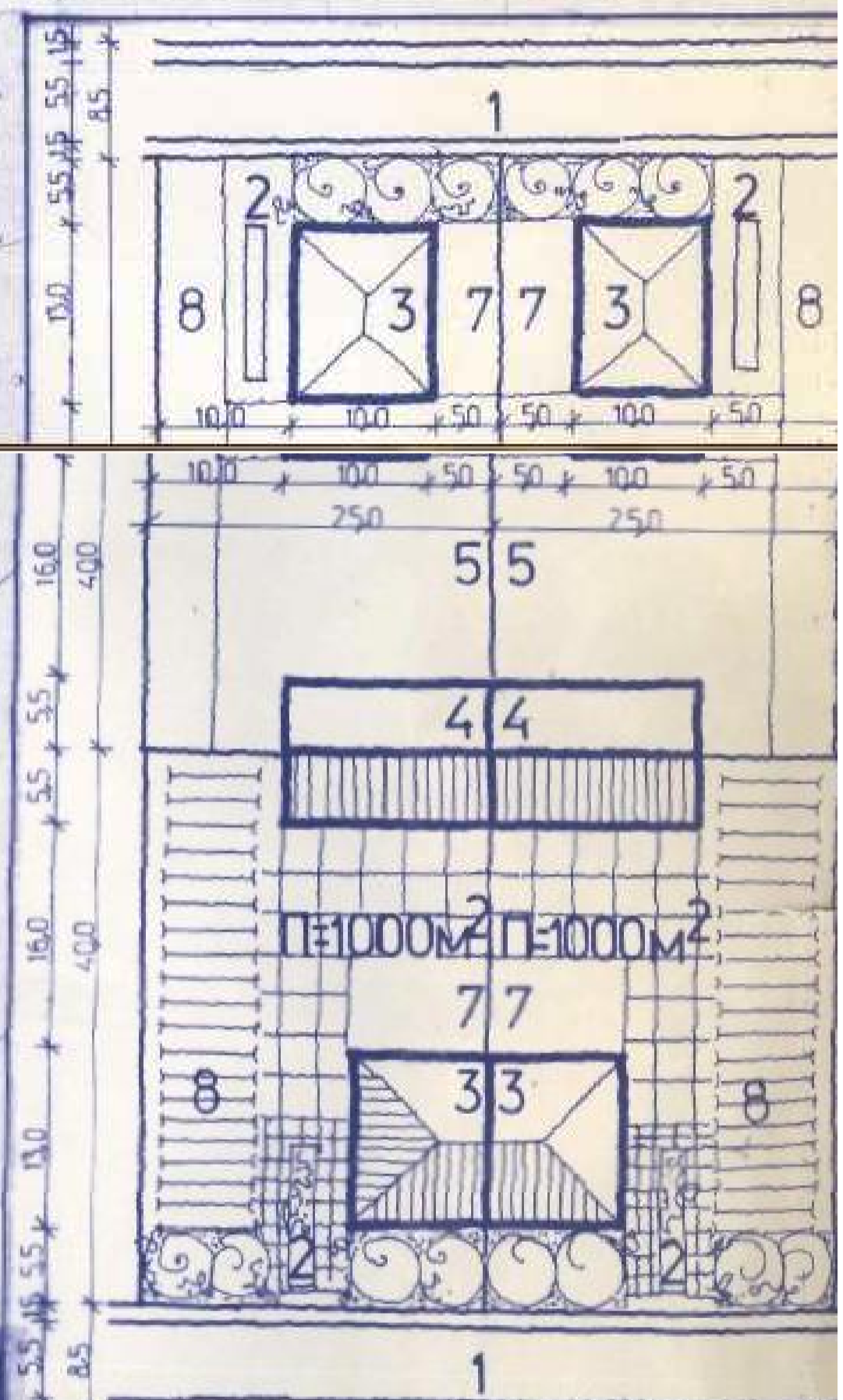
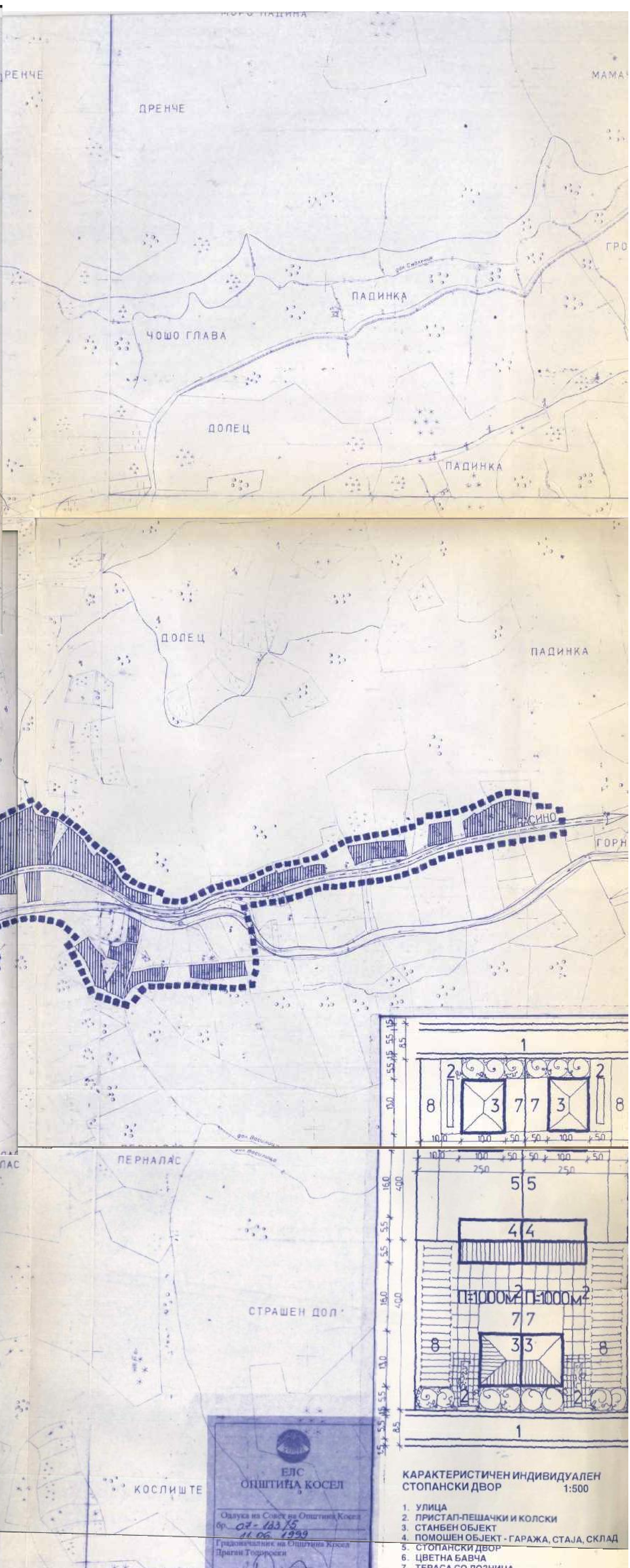
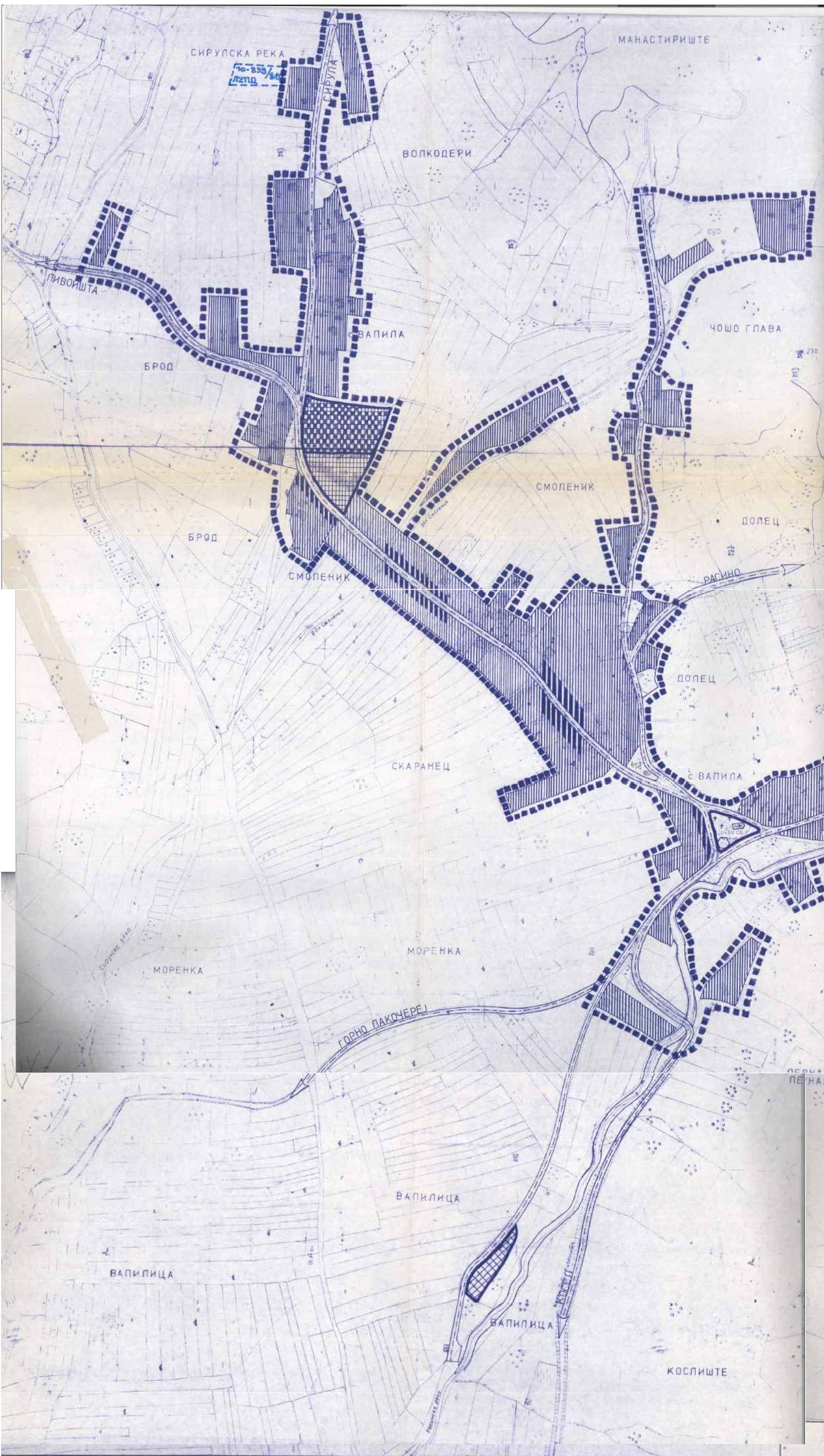
А.Д. ЗА УРБАНИЗАМ И АРХИТЕКТУРА "ПЛАН" ОХРИД

В А П И Л А

УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1998 - 2003

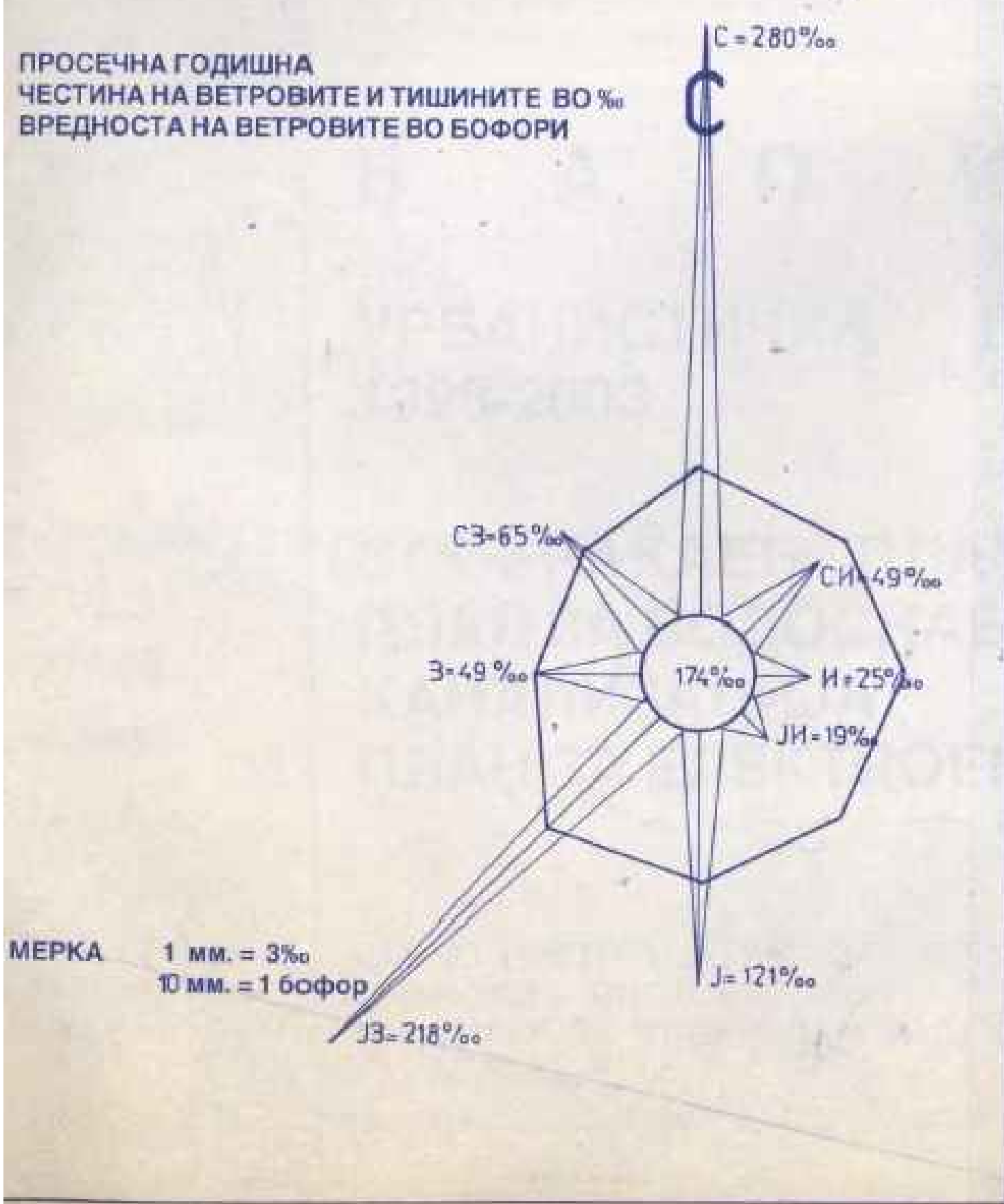
Дел.бр. 03-139
Охрид јуни 1999 година

ЕЛС
ОПШТИНА КОСЕЛ
Одлука на Совет на Општина Косел
бр. 03-102/15
11.06.1999
Градоначелник на Општина Косел
Павел Тодоровски

КАРАКТЕРИСТИЧЕН ИНДИВИДУАЛЕН
СТОПАНСКИ ДВОР
1:500

- УЛИЦА
- ПРИСТАП-ПЕШАЧКИ И КОЛСКИ
- СТАНБЕН ОБЈЕКТ
- ПОМОШЕН ОБЈЕКТ - ГАРАЖА, СТАЈА, СКЛАД
- СТОПАНСКИ ДВОР
- ЦВЕТНА БАВЧА
- ТЕРАСА СО ЛОЗНИЦА
- ОВОШТАРНИК, ЗЕЛЕНЧУК

СТРУКТУРА НА ПЛАНИРАНИТЕ ПОВРШНИ	П =	Х _а	%
I. СТАНОВАЊЕ И ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД	П =	12,08	63,57%
[Pattern] СТАНОВАЊЕ		11,66	
[Pattern] ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ		0,30	
[Pattern] ДУХОВНА КУЛТУРА - (ЦРКВА, ГРОБИШТА)		0,12	
II. РАБОТНИ ЗОНИ (СТОПАНСТВО)	П =	3,02	15,89%
[Pattern] - ЗЕМЈОДЕЛИЕ		2,56	
[Pattern] - ТРГОВИЈА, ЗАНАЕТ		0,06	
[Pattern] - СЕРВИСИ СО СТАНОВАЊЕ		0,40	
[Pattern] - МАЛО СТОПАНСТВО			
III. ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И СПОРТ	П =	0,60	3,15%
[Pattern] - ФУДБАЛСКО ИГРАЛИШТЕ			
IV. СООБРАКАЈНИЦИ И ПАРКИРАЛИШТА	П =	3,30	17,36%
[Pattern] МАГИСТРАЛНА УЛИЦА			
[Pattern] СОБИРНИ УЛИЦИ			
V. ГРАНИЦИ			
[Pattern] - ГРАНИЦА НА ОПФАТОТ			

ВАПИЛА

УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА 1998-2003

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ 1:2500

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ПРОСТОРНИ И УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАНОВИ - СКОПЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА УРБАНИЗАМ И АРХИТЕКТУРА "ПЛАН И ОХРИД"

